

**BADANIE REZULTATÓW DZIAŁANIA I PLANÓW ROZWOJOWYCH
MAŁOPOLSKICH INSTYTUCJI OTOCZENIA BIZNESU**

MAŁOPOLSKA
INNOWACYJNA

Raport końcowy

Badanie rezultatów działania i planów rozwojowych małopolskich instytucji otoczenia biznesu

Prace były prowadzone przez zespół Wykonawcy Cpoint sp. z o.o. działający na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego. Dokument jest dostępny jedynie w wersji elektronicznej pod adresem malopolska.pl w zakładce publikacje. Prace nad raportem zostały sfinansowane ze źródeł pomocy technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego.

Raport został opracowany przez zespół w składzie:

- Radosław Kubaś – kierownik zespołu projektowego;
- Agnieszka Dawydzik – ekspert;
- Mateusz Kocman – członek zespołu projektowego;
- Michał Majewicz – członek zespołu projektowego;
- Alicja Żach – członek zespołu projektowego.

Wydawca:

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Zespół zlecający:

Departament Nadzoru Właścicielskiego i Gospodarki –
Zespół ds. Zarządzania Inteligentnymi Specjalizacjami

Dane kontaktowe:

Agnieszka Bachórz - Kierownik Zespołu
tel.: +48 12 63 03 549
e-mail: Agnieszka.Bachorz@umwm.malopolska.pl

ARR – Agencja Rozwoju Regionalnego

BGK – Bank Gospodarstwa Krajowego

B+R – Badania + Rozwój

B+R+I – Badania + Rozwój + Innowacje

CEIDG – Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

CP – Cel polityki

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

FUE – Fundusze Unii Europejskiej

GOZ – Gospodarka obiegu zamkniętego

IOB – Instytucja Otoczenia Biznesu

IP – Instytucja pośrednicząca

ISM – Inteligentne specjalizacje małopolski

IZ – Instytucja zarządzająca

KE – Komisja Europejska

KIS – Krajowe Inteligentne Specjalizacje

KRS – Krajowy Rejestr Sądowy

MCP – Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości

MFR – Małopolski Fundusz Rozwoju

MORR – Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego

MŚP – Małe średnie przedsiębiorstwa

OECD – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju

PPO – Proces przedsiębiorczego odkrywania

RIS – Regionalne Inteligentne Specjalizacje

RPO – Regionalny Program Operacyjny

RSIWM – Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego

SRWM – Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego

UE – Unia Europejska

UPZP – Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

UMWM – Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

ZWM – Zarząd Województwa Małopolskiego

1. Wprowadzenie

s. 4

2. Idea PPO

s. 13

3. Metodologia prac

s. 17

4. System IOB w województwie małopolskim

s. 22

5. Wyniki badań

s. 34

6. Rekomendacje

s. 51

7. Załączniki

s. 57

MAŁOPOLSKA INNOWACYJNA

1.1. Wprowadzenie

Kontekst prac

Podstawą realizacji prac projektowych jest umowa z dnia 31 sierpnia 2021 roku na realizację projektu pn. „Badanie rezultatów działania i planów rozwojowych małopolskich instytucji otoczenia biznesu” zawarta pomiędzy Zarządem Województwa Małopolskiego, a firmą Cpoint sp. z o.o.. Projekt realizowany był w okresie od 31 sierpnia 2021 roku do 30 listopada 2021 roku – zgodnie z dokumentacją przetargową.

Potrzeba realizacji projektu wynika w szczególności z Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2030, która została opracowana w pierwszym kwartale bieżącego roku*. Wskazano w niej szereg kluczowych wyzwań leżących u podstaw funkcjonowania małopolskiego systemu innowacyjności, w tym związanych bezpośrednio z PPO. Zgodnie z dokumentem, instytucje otoczenia biznesu mają odegrać istotną rolę w projektowanym procesie – ich potencjał, w tym dostępne zasoby i doświadczenie, mają mieć kluczowe znaczenie.

Dla wydajnego funkcjonowania PPO konieczne są również sprawnie funkcjonujące mechanizmy na poziomie instytucji moderujących system innowacyjności – w tym te, które są bezpośrednio nadzorowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego. Właśnie dlatego poniższy dokument ma na celu również ocenę tych zagadnień i elementów ekosystemu, a następnie sformułowanie odpowiednich rekomendacji także w tym obszarze.

W dokumentacji przetargowej, a przede wszystkim w dokumentach kluczowych takich jak nowa Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2030, dla PPO wskazuje się szereg wyzwań, takich jak m.in.:

- zdobycie pogłębionej wiedzy na temat dotychczasowych rezultatów działań proinnowacyjnych IOB;
- ocena potencjału IOB w kontekście udziału w PPO;
- oraz ocena możliwości i podziału ról IOB w PPO .

W toku realizacji prac projektowych realizowano badania z zastosowaniem szeregu metod jakościowych i ilościowych, mając za zadanie zgromadzenie informacji, które mogą stanowić punkt startu przy definiowaniu kolejnych działań – na poziomie operacyjnym. Należy podkreślić, że dokument nie zawiera szczegółowych operacyjnych rekomendacji.

Struktura raportu

W pierwszej kolejności przedstawiony jest ogólny kontekst prac projektowych – ma miejsce przedstawienie perspektywy nie tylko regionalnej (województwa małopolskiego) ale też krajowej i unijnej. Następnie omówiona została idea procesu przedsiębiorczego odkrywania – m.in. w zakresie definicyjnym, czy też przedstawienia aktualnych trendów, wytycznych, czy wyzwań.

W rozdziale 3. czytelnik zapoznaje się z metodyką prowadzenia prac – zaprezentowany został szczegółowy proces badawczy, który został przeprowadzony w celu opracowania raportu.

Kolejną częścią raportu jest przedstawienie aktualnego stanu systemu IOB w województwie małopolskim. Kluczową część rozdziału stanowi podsumowanie przeprowadzonego procesu aktualizacji listy aktywnych IOB. Uzupełnieniem treści jest załącznik do dokumentu, który stanowi kompleksową listę instytucji wspierających biznes w województwie.

Najważniejszymi rozdziałami w raporcie są z pewnością części poświęcone prezentacji badań jakościowych i ilościowych (rozdział 5.) oraz przedstawieniu kierunkowych rekomendacji zespołu badawczego (rozdział 6.).

W rozdziale 7. znajduje się szereg istotnych uzupełnień do raportu – m.in. rozbudowany słownik pojęć i skrótów, który stanowi niewątpliwą pomoc w interpretacji treści raportu.

*Jednym z trzech obszarów interwencji zdefiniowanych w ramach Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Mazowieckiego 2030 jest: „Obszar interwencji 3 – Zaufanie, więzi i dyfuzja wiedzy w ekosystemie innowacyjności – Proces Przedsiębiorczego Odkrywania (PPO)” (strona 89 dokumentu).

1.2. Inteligentne specjalizacje - kontekst projektu

Warunek podstawowy: Dobre zarządzanie krajową lub regionalną strategią inteligentnej specjalizacji

Podobnie jak w perspektywie finansowej 2014-2020, dla okresu 2021-2027 warunkiem uruchomienia i dystrybucji środków UE w ramach polityki spójności z przeznaczeniem na badania naukowe, rozwój technologiczny i innowacje jest opracowanie krajowych lub regionalnych strategii na rzecz inteligentnych specjalizacji. Ma to na celu między innymi zwiększenie wydatków na badania i innowacje ze środków prywatnych.

Wpływ powyższego warunku na wdrażanie programów operacyjnych 2014-2020, których przedmiotem było wsparcie nowoczesnych technologii, B+R i innowacji zależał od decyzji właściwej instytucji zarządzającej programem i zakresu osi priorytetowych. Dla części instrumentów wsparcia realizacja projektów wpisujących się w inteligentne specjalizacje stanowiła kryterium wejścia, dla innych - preferencje punktowe.

W Polsce obowiązuje system oparty na inteligentnych specjalizacjach wyznaczonych na poziomie krajowym i regionalnym. W latach 2014 - 2015 zostały określone tzw. Krajowe Inteligentne Specjalizacje (KIS) i Regionalne Inteligentne Specjalizacje (RIS). Zestaw KIS i RIS stanowi pewien system, w ramach którego współpracują przedsiębiorstwa, jednostki naukowe, administracja publiczna oraz organizacje pozarządowe, który zapewnia wsparcie oddolne dla kreowania najbardziej rozwojowych obszarów, stanowiących priorytety w zakresie polityki naukowej i innowacyjnej. System ten, obejmujący działania związane z procesem przedsiębiorczego odkrywania, monitorowania i ewaluacji KIS, jest poddawany bieżącej aktualizacji i weryfikacji, dostosowując się do zmieniającej się rzeczywistości społeczno-ekonomicznej, regulacji prawnych, a także najnowszych trendów rozwojowych, postępu technologicznego czy odkryć naukowych.

W projektowanej na lata 2021-2027 polityce spójności UE koncepcja inteligentnych specjalizacji będzie kontynuowana i będzie stanowiła warunek podstawowy dla wykorzystania funduszy strukturalnych UE w ramach Celu Polityki 1 (CP1) – Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej. Formalnie warunek ten został określony (nazwany) „Dobre zarządzanie krajową lub regionalną inteligentną specjalizacją”. O ile w poprzedniej perspektywie finansowej sprawdzenie przez Komisję Europejską warunku

wstępnego następowało jednorazowo, przed wydaniem decyzji notyfikującej konkretny program operacyjny, to w okresie 2021-2027 spełnienie tego warunku będzie monitorowane przez Komisję Europejską przez cały okres realizacji programów UE, które wspierają badania, rozwój i innowacje w perspektywie finansowej 2021-2027*.

Komisja Europejska wyznaczyła 7 kryteriów, w oparciu o które oceniane będzie spełnienie warunku - przed uruchomieniem programów unijnych oraz w trakcie ich realizacji.

Kryteria** wypełnienia warunkowości podstawowej tj. Dobre zarządzanie krajową lub regionalną strategią inteligentnej specjalizacji dla Celu Polityki 1 w polityce spójności po 2020 r. brzmią następująco:

- aktualna analiza wyzwań dla dyfuzji innowacji i cyfryzacji;
- istnienie właściwej regionalnej / krajowej instytucji lub organu odpowiedzialnego za zarządzanie strategią inteligentnej specjalizacji,
- narzędzia monitorowania i oceny służące do pomiaru wyników realizacji celów strategii,
- funkcjonowanie współpracy interesariuszy („proces przedsiębiorczego odkrywania”),
- działania niezbędne do ulepszenia krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji, (jeśli dotyczy),
- działania wspierające transformację przemysłową (dotyczy poziomu krajowego),
- działania na rzecz wzmocnienia współpracy z partnerami spoza danego państwa członkowskiego w obszarach priorytetowych wspieranych przez strategię inteligentnej specjalizacji.

*Rozporządzenie ogólne czyli Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej.

**Kryteria wypełnienia warunkowości podstawowej muszą być spełnione na poziomie krajowym (w odniesieniu do krajowych inteligentnych specjalizacji) oraz regionalnym (w odniesieniu do regionalnych inteligentnych specjalizacji, z zastrzeżeniem, że kryterium nr 6 jest wymagane do wypełnienia na poziomie krajowym, z ew. elementami uzupełniającymi na poziomie regionalnym), przy czym zapewniona zostanie współpraca i synergia działań podejmowanych na obydwu poziomach w tym zakresie.

Mając na uwadze zmianę w podejściu KE do weryfikacji spełniania warunku wstępnego dla Celu Polityki 1 przez cały okres realizacji programów UE, które wspierają badania, rozwój i innowacje w perspektywie finansowej 2021-2027 szczególnego znaczenia nabierają sprawne mechanizmy monitorowania i zarządzania strategiami IS.

Warunki wstępne dla CP 1 powinny zostać potraktowane ze szczególną wnikliwością i sumiennie stosowane przez instytucje zarządzające programami wdrażanymi na poziomie krajowym i regionalnym. Jest to szczególnie ważne z uwagi na nałożone zobowiązanie na Polskę, w ślad za którym Polska jest zobowiązana przeznaczyć co najmniej 25% swoich całkowitych środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (z wyłączeniem środków na pomoc techniczną) na cel polityki 1. Bardziej inteligentna Europa.

Zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce z lipca 2021 roku cel polityki 1. Bardziej inteligentna Europa będą realizować programy krajowe: Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki i Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz 16 Programów Regionalnych.

1.3. Katalog wsparcia celu polityki 1 Bardziej inteligentna Europa

Projekt Umowy Partnerstwa dla Realizacji Polityki Spójności 2021 – 2027 w Polsce określa strategię interwencji funduszy europejskich w ramach polityk unijnych: polityki spójności i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce w latach 2021-2027. W ramach przytoczonego dokumentu sformułowano sześć punktów definiujących cele polityki spójności – jednym z nich jest „Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej inteligentnej transformacji gospodarczej”. Zawarto w nich dwa poniższe obszary działań wraz z ich uszczegółowieniem stanowiącym odpowiednie podpunkty.

Działania sprzyjające wzrostowi znaczenia badań i innowacji w strukturze gospodarczej kraju oraz zwiększające wykorzystywanie zaawansowanych technologii:

- prowadzenie działalności B+R przez przedsiębiorstwa i konsorcja z ich udziałem;
- transfer technologii i wdrażanie wyników B+R;

- wsparcie infrastruktury B+R - w szczególności w przedsiębiorstwach;
- wsparcie infrastruktury B+R w publicznych organizacjach pod warunkiem jej wykorzystywania zarówno do działalności gospodarczej, jak i niegospodarczej;
- rozwój eksportu produktów innowacyjnych, w tym prozdrowotnych (e-medycyna);
- powiązania klastrowe;
- wsparcie rozwoju nowych przedsiębiorstw (pre-inkubacja, inkubacja, akceleracja, post-akceleracja), których działalność opiera się na nowych rozwiązaniach technologicznych (startupów) i przyjaznego ekosystemu start-upowego (w tym inkubatorów innowacji);
- rozwój systemu ochrony własności intelektualnej;
- rozwój kadr, rozwój współpracy między instytucjami badawczymi oraz zasobów technicznych niezbędnych do prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych;
- ukierunkowanie publicznych prac B+R na wybrane obszary kluczowe dla nowoczesnej gospodarki - zgodnie z koncepcją inteligentnych specjalizacji.

Działania sprzyjające wzmocnieniu potencjału przedsiębiorstw i administracji publicznej na rzecz nowoczesnej gospodarki:

- transformacja modeli biznesowych;
- transformacja cyfrowa gospodarki, polegająca w szczególności na wdrożeniu programów stymulujących wprowadzanie w przedsiębiorstwach i sektorze publicznym rozwiązań cyfrowych, gospodarka wykorzystująca dane, sztuczna inteligencja;
- inwestycje w MŚP, w szczególności zwiększające ich zaawansowanie technologiczne, poziom robotyzacji i zdolność do wdrażania innowacji (przede wszystkim w zakresie rozwiązań w ramach Przemysłu 4.0 oraz zielonych technologii);
- wzrost internacjonalizacji przedsiębiorstw, wzmocnienie eksportu;

- uzbrojenie terenów;
- promocja gospodarcza kraju i regionów ;
- upowszechnienie systemów i standardów jakości wśród przedsiębiorstw, wsparcie popytu na projakościowe usługi instytucji otoczenia biznesu, w tym mentoring, sieciowanie, zmiana modeli biznesowych, internacjonalizacja;
- wzrost kompetencji kadr menadżerskich.

Analizując powyższy zakres wsparcia w ramach CP 1 oraz mając na uwadze obowiązek przeznaczenia 25% alokacje środków EFRR na CP 1 wyraźnie widać jak duży priorytet KE nakłada na zwiększenia wydatków na badania i innowacje ze środków publicznych i prywatnych, co zdaniem KE jest cechą dobrze funkcjonujących krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji. Inteligentne specjalizacje, identyfikowane na poziomie krajowym lub regionalnym, wskazują zatem priorytetowe obszary stanowiące obecne lub kształtujące się przewagi konkurencyjne, którymi kraj lub region mogą konkurować na rynkach zewnętrznych, a także przyczyniać się do wzrostu gospodarczego, poprawy jakości życia społeczeństwa i jakości stanu środowiska naturalnego, poprzez ukierunkowanie inwestycji publicznych i prywatnych na innowacje.

Warto w tym kontekście podkreślić rolę programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027. Małopolska Przyszłości w budowie i umacnianiu silnej pozycji konkurencyjnej Województwa Małopolskiego.

Zgodnie z projektem programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 na Priorytet 1 Inteligentny i konkurencyjny Region realizujący CP 1 Zarząd Województwa Małopolskiego planuje przeznaczyć 408 207 506 euro (z czego 346 976 380 euro z wkładu UE i 61 231 126 euro z wkładu PL).*

1.4. Warunki podstawowe w ramach CP1 w programie regionalnym Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości

W projekcie programu wskazano, że spełnione zostały wszystkie obowiązujące na poziomie regionalnym kryteria konieczne do spełnienia warunku podstawowego CP1 Dobre zarządzanie krajową lub regionalną strategią inteligentnej specjalizacji.

*Źródło: Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 1455/21 Zarządu Województwa Małopolskiego z 12 października 2021 r

Kryterium: Aktualna analiza wyzwań związanych z upowszechnianiem innowacji oraz cyfryzacją.

Uzasadnienie spełnienia kryterium:

- wyzwania dotyczące upowszechniania innowacyjności zostały opisane, w układzie regionalnych inteligentnych specjalizacji (ISM), w rozdz. 6 przyjętej przez ZWM w 2021 r. RSIWM 2030. Ustalenia analityczne powiązane są w logicznym ciągu z diagnozą domen ISM (rozdz. 5). Uzupełniająca analiza uwarunkowań dla obszaru cyfryzacji została przeprowadzona w formule TOWS (zał. 1);
- wyzwania w zakresie dyfuzji innowacyjności w Małopolsce, w szczególności w grupie start-upów, MŚP i wschodzących branż, zostały zidentyfikowane w 2019 r. wspólnie z OECD;
- identyfikacji barier, wąskich gardeł oraz szans jest prowadzona cyklicznie (od 2020 w formule pilotażu), oddzielnie dla każdej ISM, w drodze panelowych badań z interesariuszami tzw. platform specjalizacyjnych, będących docelowym instytucjonalnym zapleczem PPO;
- analizy specjalistyczne, w zakresie barier oraz potrzeb rozwojowych podmiotów uczestniczących w PPO oraz w transferze i dyfuzji innowacji, prowadzone na bieżąco.

Kryterium: Istnienie właściwej regionalnej lub krajowej instytucji lub podmiotu odpowiedzialnego za zarządzanie strategią inteligentnej specjalizacji.

Uzasadnienie spełnienia kryterium:

- konfiguracja instytucjonalna i zależności między podmiotami odpowiedzialnymi za zarządzanie RIS3 zostały opisane w rozdz. 8 i 9 przyjętej przez ZWM w 2021 r. RSIWM 2030;

- za zarządzanie RIS3 odpowiada dedykowany, funkcjonujący w strukturach UMWM, Zespół ds. Zarządzania Inteligentnymi Specjalizacjami, którego zakres działania obejmuje:
 - programowanie i koordynację prac związanych z przygotowaniem, aktualizacją, monitoringiem i ewaluacją dokumentu RIS3;
 - koordynację wdrażania RIS3;
 - prowadzenie PPO;
 - współpracę z partnerami regionalnymi, krajowymi i zagr. w zakresie wdrażania ISM;
- region dąży do decentralizacji zarządzania RIS3, poprzez wypracowanie zewnętrznego, wobec struktur administracji regionalnych, modelu PPO. Rozwiązanie to jest testowane w ramach tzw. platform specjalizacyjnych, będących docelowym instytucjonalnym zapleczem PPO. Dodatkowo zarządzanie RIS3 wspiera Małopolska Rada Innowacji-gremium opiniodawczo-doradcze dla ZWM w zakresie polityki innowacyjności oraz Rada Gospodarcza i ds. Społeczeństwa Informacyjnego.

Kryterium: Narzędzia monitorowania i ewaluacji w celu pomiaru realizacji celów strategii

Uzasadnienie spełnienia kryterium:

- system monitoringu i ewaluacji RIS3 został szczegółowo opisany w rozdz. 8 przyjętej przez ZWM w 2021 r. RSIWM 2030. Zespala on monitoring RIS3 z prowadzeniem PPO. Monitorowanie zostało zaplanowane na trzech poziomach: monitoring IS, monitoring celów RIS3, monitoring innowacyjności;
- system monitoringu jest rezultatem analizy dobrych praktyk regionalnego PPO i monitorowania z regionów krajowych i zagranicznych, przeprowadzonej w ramach ewaluacji wdrażania RIS3w 2019 r.;

- monitorowanie RIS3 jest oparte o cykliczne badania i ewaluacje, jak badanie wpływu IS w gronie firm z obszarów ISM, roczne przeglądy wskaźników celów RIS3 i szereg badań kontekstowych dot. innowacyjności. Jednostka zarządzająca RIS3 prowadzi współpracę z instytucjami jak Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego (MORR), Zespół Badań, Analiz i Programowania Rynku Pracy WUP czy Referat ds. Analiz Małopolskiego Centrum Przedsiębiorczości, polegającą na wymianie danych analitycznych i wzajemnym konsultowaniu planów badawczych w poszukiwaniu obszarów synergii

Kryterium: Funkcjonowanie współpracy z zainteresowanymi stronami („proces przedsiębiorczego odkrywania”)

Uzasadnienie spełnienia kryterium:

- regionalne rozumienie i sposób realizacji PPO zostały opisane w rozdz. 8 przyjętej przez ZWM w 2021 r. RSIWM 2030. Przyjętym kryterium sukcesu wprowadzanego modelu PPO jest wysoka, naturalna aktywność interesariuszy, gwarantowana ich realnym, wysoce uprawdopodobnionym i precyzyjnie określonym wpływem na agendę regionalną w zakresie B+R+I;
- instytucjonalnym zapleczem dla proponowanej formuły PPO są tzw. platformy specjalizacyjne, mające charakter zdecentralizowany, zarządzane przez operatorów i animatorów zewnętrznych;
- proponowane w RSIWM 2030 podejście do PPO jest obecnie testowane na jednej z ISM (life science) jako pilotaż. Celem jest wypracowanie rozwiązań i wdrożenie nowej formuły, animacja interesariuszy i pozyskanie szerokiej inf. Implementacja, w oparciu o doświadczenia z pilotażu, na skalę wszystkich ISM, planowana od początku 2022 r. PPO jest wspierane przez działania uzupełniające, jak Małopolski Festiwal Innowacji, Innowacyjne Safari, Małopolska na Targach Innowacji, i upowszechniające koncepcje ISM.

Kryterium: Działania mające na celu poprawę krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji, (w stosownych przypadkach)

Uzasadnienie spełnienia kryterium: wybrane, bieżące działania służące, przy zaangażowaniu administracji regionalnej, poprawie regionalnych systemów badań i innowacji, np.:

- projekt SPIN, w ramach którego funkcjonuje Baza Małopolska Nauka, koordynuje 6 Centrów Transferu Wiedzy zajmujących się kreowaniem innowacji, zdobywaniem wiedzy, współpracą ze środowiskiem naukowym, i transferowaniem wiedzy do firm;
- udział w partnerstwie międzynarodowym Inicjatywa Awangarda, stymulującym innowacje przemysłowe poprzez budowaniu łańcuchów wartości w oparciu o komplementarne ogniwa partnerskich regionów. Małopolska aktywnie wspiera udział przedsiębiorstw i klastrów w Inicjatywie, poprzez organizację konkursu ograniczającego ich bariery udziału;
- organizowanie posiedzeń Małopolskiej Rady Innowacji.

Kryterium: Działania wspierające transformację przemysłową (w stosownych przypadkach)

Uzasadnienie spełnienia kryterium:

- wyzwania Przemysłu 4.0 są diagnozowane w SRWM – przejście do modelu P4.0 podane jako jedna z szans rozwojowych. Z P4.0 łączony jest szereg wyzwań (rozd. diagnostyczny);
- podniesienie poziomu technologicznego jest jednym z celów strategicznych (2B) przyjętej przez ZWM w '21 r. RSIWM 2030. Wypełnia on z kolei obszar interwencji, sformułowany jako Innowacyjność i transformacja przemysłowa przedsiębiorstw. RSI postuluje też wprowadzanie bonów na usługi doradcze na wdrożenia zgodne z Przemysł 4.0 – cyberbezpieczeństwo i GOZ;

- Małopolska jest jednym z założycieli i partnerem Inicjatywy Awangarda, stymulującej innowacje przemysłowe. Bierze udział w trzech pilotach Inicjatywy Awangarda: Biogospodarka, Efektywne i zrównoważone wytwarzanie i Produkcja wysokiej klasy dzięki drukowi 3D;
- w Małopolsce działa hub innowacji cyfrowych (Hub4industry), który realizuje grant dla firm w ramach projektu z H2020 o akronimie BOWI. Małopolska realizuje projekt SYMBI włączający podmioty publiczne i prywatne w tworzenie regionalnych rynków surowców wtórnych oraz przetwarzania odpadów.

Kryterium: Środki służące zacieśnieniu współpracy z partnerami spoza danego państwa członkowskiego w obszarach priorytetowych wspieranych w ramach strategii inteligentnej specjalizacji

Uzasadnienie spełnienia kryterium:

- w przyjętej przez ZWM w 2021 r. RSIWM 2030 wskazano postula (działanie 3B.8) dotyczący podtrzymywania i rozwijania aktywnego udziału regionu w inicjatywach o zasięgu międzynarodowym (np. Digital Dragons, Life Science Open Space);
- Małopolska jest jednym z założycieli i partnerem Inicjatywy Awangarda, stymulującej innowacje przemysłowe poprzez budowaniu łańcuchów wartości w oparciu o komplementarne ogniwa partnerskich regionów. Bierze udział w trzech pilotach: Biogospodarka, Efektywne i zrównoważone wytwarzanie i Produkcja wysokiej klasy dzięki drukowi 3D;
- Małopolska jest członkiem partnerstwa Berry+ zawiązanego w ramach Platformy S3 dotyczącej modernizacji przemysłowej. Berry+ dąży do wspierania międzyregionalnej inwestycji, oraz ustanowienia międzyregionalnego klastra zorientowanego na przetwarzanie odnawialnych zasobów naturalnych. Małopolska jest uczestnikiem partnerstwa publiczno-prywatnego Bio-based Industries, umożliwiającego przedsiębiorcom współpracę z europejskim programem badawczym, który wspiera rozwój sektora biogospodarki.

Projekt programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027. Małopolska Przyszłości jest przedmiotem negocjacji z Komisją Europejską i może ulec zmianie. Dodatkowo w toku negocjacji Komisja Europejska może zakwestionować spełnienie kryteriów dla warunku podstawowego w ramach CP1 lub prosić o wyjaśnienia. Przeprowadzone prace analityczne i ekspertyza dotycząca możliwości zwiększenia roli IOB w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania mogą okazać się ważnym argumentem w procesie akceptacji programu regionalnego, w szczególności w zakresie Celu Politycznego 1.

1. Wprowadzenie

2. Idea PPO

3. Metodologia prac

4. System IOB w województwie małopolskim

5. Wyniki badań

6. Rekomendacje

7. Załączniki

MAŁOPOLSKA INNOWACYJNA

Działania realizowane w ramach PPO w ujęciu modelowym powinny być podstawą w procesie kształtowania regionalnych inteligentnych specjalizacji – procesie, w którym (z definicji) udział powinny brać IOB działające w danym regionie. Pojęcia takie jak PPO, RIS i IOB są zatem ze sobą ściśle powiązane. Analizy dotyczące każdego z ww. zagadnień powinny swoim zakresem obejmować również dwa pozostałe. Właśnie dlatego warto pochylić się nad istotą PPO.

2.1. Definicja PPO

PPO jest procesem polegającym na wyłanianiu najbardziej obiecujących obszarów dla rozwoju regionu w przyszłości. Jego celem jest wybór priorytetów i odpowiednia alokacja zasobów przy udziale interesariuszy ze świata przedsiębiorczości (m.in. firm, wyższych uczelni, publicznych instytutów badawczych, niezależnych innowatorów) oraz zademonstrowanie, z czym dany region lub kraj radzi sobie najlepiej w dziedzinie badań, rozwoju i innowacji (B+R+I). PPO zakłada, że to właśnie interesariusze zajmujący się przedsiębiorczością mają najlepszą wiedzę lub mogą najbardziej trafnie ustalić, co jest mocną stroną ich aktywności. Swoim zakresem proces ten obejmuje zdobywanie i udostępnianie wiedzy o działalności innowacyjnej w regionie oraz współpracy innowacyjnej, w tym o rozwoju sieciowych form i powiązań pomiędzy uczestnikami regionalnego systemu innowacji. Oczekiwany rezultatami PPO są przede wszystkim wspólne pomysły na projekty, przedsięwzięcia B+R, nowe narzędzia, rewizja kryteriów i warunków wsparcia innowacyjności*.

2.2. Powiązanie z dokumentami Unii Europejskiej

Termin PPO wywodzi się z polityk Unii Europejskiej dążących do szybszego reagowania na zmieniającą się szybciej niż uwarunkowania polityczne sytuację gospodarczą i podejmowania zdecydowanych działań w zakresie kształtowania inteligentnych specjalizacji**. PPO proponowane przez Unię Europejską jest połączeniem idei przedsiębiorczego odkrywania i samopoznania oraz rozwinięciem teorii regionalnej w unikalny i innowacyjny sposób w oparciu o idee PPO***.

W tym zakresie idea ta jest także opisywana jako połączenie dwóch, w pewnym sensie, kolidujących ze sobą zasad priorytetów pionowych i zdecentralizowanych inicjatyw przedsiębiorczych.

Proces przedsiębiorczego odkrywania jest wymieniany w „Przewodniku Strategii Badań i Innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS 3)” jako kluczowy element tworzenia strategii innowacji. Jego rola jest określana jako niezbędne narzędzie służące wzmocnieniu zaangażowania zróżnicowanych grup interesariuszy w proces wyznaczania inteligentnych specjalizacji. Włączanie różnorodnych podmiotów w to postępowanie, czyli właśnie prowadzenie procesów przedsiębiorczego odkrywania, jest jednym z kluczowych elementów regionalnych strategii innowacji i podstawowym elementem wymieniany jako warunek sprzyjający „Good governance of national or regional smart specialisation strategy” dla celu „Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa” Polityki Spójności na lata 2021-2027****.

2.3. Zadanie i cele PPO

Proces przedsiębiorczego odkrywania służy wyłanianiu najbardziej obiecujących obszarów dla rozwoju regionu w przyszłości z zaangażowaniem możliwie szerokiego grona interesariuszy. Tym sposobem idea procesów przedsiębiorczego odkrywania odwołuje się do decentralizacji oraz jest formą wzmocnienia procesów oddolnych. Wspieranie demokracji w kontekście wyboru polega na włączaniu niezależnych od władzy regionów podmiotów. Sposób ten wywodzi się z przekonania, że ustawianie strategii z góry – z poziomu władz publicznych jest niewystarczające.

Kluczowe w tym procesie jest sprawne gromadzenie i analizowanie danych zbieranych przez interesariuszy i dalsze wykorzystywanie ich w kształtowaniu i wdrażaniu polityk rozwojowych. Zatem idea ta polega na, w pierwszym kroku demokratycznym i oddolnym wyznaczeniu ścieżki, a następnie poddaniu jej ogólnemu monitoringowi. W taki sposób logika formułowania inteligentnych specjalizacji, opiera się na wykorzystaniu narzędzi zapewniających sieciowanie i przepływ informacji przy wykorzystaniu nowatorskich sposobów takich jak właśnie procesy przedsiębiorczego odkrywania.

*Opracowanie własne na podstawie: RSIWM 2030 (2021)

**Dziedzic, S., Woźniak, L., & Czerepiuk, P. (2016). Proces przedsiębiorczego odkrywania jako metoda strategicznego planowania i implementacji inteligentnych specjalizacji regionu. (444).

***Virkkala, S., Mariussen, Å., (2018). Self-discovery enabling entrepreneurial discovery processes. In: Mariussen, Å., Virkkala, S., Finne, H., & Aasen, T.M., (eds), The entrepreneurial discovery process and regional development: new knowledge emergence, conversion and exploitation (11–34).

**** Towards RIS3 2.0: enabling conditions”

Dzięki tymże narzędziom wytyczanie przez decydentów priorytetów odbywa się w ścisłej współpracy z lokalnymi podmiotami*.

W PPO angażowani są wszyscy kluczowi interesariusze domen specjalizacyjnych, przede wszystkim przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, instytucje naukowe i IOB.

Istotne w tym procesie jest zaangażowanie zarówno teoretyków, jak i praktyków oraz umiejętne gromadzenie rozproszonych danych oraz indywidualnych doświadczeń. Dla większej dynamiki PPO i osiągnięcia osadzonych w rzeczywistości wniosków konieczne jest uwzględnienie także punktu widzenia konsumentów poprzez rozszerzenia grona interesariuszy PPO do poczwórnej helisy – angażującej także przedstawicieli społeczeństwa**.

Od interesariuszy wymaga się zatem:

- zaangażowania i otwarcia na współpracę;
- udziału w badaniach, w grupach roboczych;
- udostępniania danych koniecznych do monitoringu.

Dla odkrywania nowych inteligentnych specjalizacji, niszowych obszarów działalności IOB itp., konieczne jest gromadzenie wiedzy pochodzącej ze zróżnicowanych, już funkcjonujących źródeł.

W PPO, drogą prób i błędów ma miejsce eksperymentowanie z różnymi, w tym z nowymi, rodzajami działań. Zatem skuteczne realizowanie procesów przedsiębiorczego odkrywania powinno skutkować, oprócz zdefiniowania inteligentnych specjalizacji regionu, także wypracowaniem przede wszystkim wspólnych pomysłów na projekty, przedsięwzięcia B+R, nowe narzędzia np. komunikacji oraz ostatecznie rewizją kryteriów i warunków wsparcia innowacyjności.

2.4. W jaki sposób PPO jest wdrażane?

Istnieje wiele narzędzi wdrażania PPO proponowanych przez Unię Europejską***. Wśród nich możemy wymienić takie jak:

- Modele partycypacji, w tym: poprzez grupy robocze, grupy doradcze, partnerstwa publiczno-prywatne, partnerstwa niefinansowe a także narzędzia komunikacji takie jak wykorzystujące np. strony internetowe dedykowane włączeniu wszystkich obywateli w konsultacje, dedykowane aplikacje komunikacyjne itp.
- Metody oparte na analizie danych, takie jak między innymi: analiza SWOT, badania trendów naukowych, technologicznych i ekonomicznych, mapowanie kompetencji i charakterystyk działania regionalnych podmiotów np. IOB czy wiele innych.
- Regionalne struktury zarządzania innowacjami, bazujące np. na wzajemnych relacjach regionalnych dokumentów programowych, np. bazujące na założeniach RSI, takie jak regionalne agencje innowacji, agencje rozwoju regionalnego, inne IOB, w celu zaangażowania interesariuszy poczwórnej helisy — decydentów, naukowców, przedsiębiorców i społeczeństwa — oraz zapewnienia platformy instytucjonalnej umożliwiającej interakcję docelowych interesariuszy i koordynację polityki.

Co istotne, w dokumentach UE, na przykład w „Przewodniku Strategii Badań i Innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS 3)” podkreślane jest, że procesy przedsiębiorczego odkrywania w każdym regionie będą działać inaczej. Założenie to wynika z różnorodności tych jednostek – ich poziomu innowacyjności czy liczby ludności, sektorów, obecności firm i powiązań zewnętrznych.

*„Przewodnik Strategii Badań i Innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS 3)”.

**Tamże.

*** Policy Learning Platform, Interreg Europe

2.5. Wyzwania i problemy związane z wdrażaniem i monitorowaniem PPO – doświadczenie krajowe*

Idea procesu przedsiębiorczego odkrywania, przynajmniej częściowo faktycznie się przyjęła i jest realizowana, natomiast różnorodne podmioty wymieniają pojawiające się na tej drodze dysfunkcje i wyzwania.

Do zidentyfikowanych w skali kraju wyzwań związanych z procesami przedsiębiorczego odkrywania należy przede wszystkim niewystarczająca liczba sieci współpracy przedsiębiorstw lub innych inicjatyw sieciowych, w które zaangażowane są podmioty regionalnego systemu innowacji. Problem ten wynika w szczególności z niskiego poziomu kapitału społecznego i niskiego poziomu wzajemnego zaufania między poszczególnymi interesariuszami.

Kolejną zidentyfikowaną przeszkodą związaną z PPO w praktyce są trudności we wdrożeniu wynikające z konieczności „pogodzenia dynamicznej natury IS i PPO ze, stosunkowo sztywnymi, wymogami i uwarunkowaniami polityczno-administracyjnymi”.

Zaobserwowano także problemy z identyfikacją interesariuszy PPO, w tym przede wszystkim przedsiębiorców, instytucji otoczenia biznesu i instytucji naukowo-badawczych, szczególnie tych jednostek odpowiadającym celom PPO. Oprócz tego trudnością okazało się utrzymanie stałej i regularnej współpracy z już zidentyfikowanymi interesariuszami.

Trudności napotkano także wśród przedsiębiorców. Okazuje się, że nieoczywista jest dla nich idea PPO, w tym przede wszystkim potencjalnych korzyści dla tej grupy wynikających z udziału w procesie. Związane z tym jest ich coraz mniejsze zaangażowanie interesariuszy w uczestnictwo w PPO i trudności z budowaniem zaufania. Oprócz tego zidentyfikowano także konieczność „przełamywania” ograniczonego zaufania do sektora publicznego różnych grup interesariuszy.

2.6. Trendy we wdrażaniu PPO**

W skali regionów prowadzone są różne formy wdrażania PPO. Do najpopularniejszych z inicjatyw szerzących ideę PPO wśród interesariuszy należy organizowanie i zapraszanie na fora inteligentnych specjalizacji, czy panele inteligentnych specjalizacji, oraz konferencje. Prowadzi się także szeroko pojęte działania informacyjno-promocyjne wśród grup wartościowych z punktu widzenia procesów przedsiębiorczego odkrywania. Innym przyjętym sposobem, kładącym nacisk na komunikację i funkcję informacyjną jest publikowanie raportów – kierowane są one do instytucji naukowych, z kolei do przedsiębiorców praktykuje się przedstawianie tychże raportów w formie prezentacji i publikowanych na stronach internetowych urzędów marszałkowskich.

2.7. Podsumowanie.

Proces Przedsiębiorczego Odkrywania:

- ✓ **polega** na wyłanianiu najbardziej obiecujących obszarów dla rozwoju regionu w przyszłości;
- ✓ **ma na celu** wybór priorytetów i odpowiednią alokację zasobów przy udziale interesariuszy ze świata przedsiębiorczości (m.in. firmy, wyższe uczelnie, publiczne instytuty badawcze, niezależnych innowatorów) oraz zademonstrowanie, z czym dany region lub kraj radzi sobie najlepiej w dziedzinie badań, rozwoju i innowacji (B+R+I);
- ✓ **zakłada**, że to właśnie interesariusze zajmujący się przedsiębiorczością mają najlepszą wiedzę lub mogą najbardziej trafnie ustalić, co jest mocną stroną ich aktywności;
- ✓ **obejmuje** zdobywanie i udostępnianie wiedzy o działalności innowacyjnej w regionie oraz współpracy innowacyjnej, w tym o rozwoju sieciowych form i powiązań pomiędzy uczestnikami regionalnego systemu innowacji;
- ✓ **skutkuje** takimi rezultatami, jak np.: wspólne pomysły na projekty, przedsięwzięcia B+R, nowe narzędzia, rewizja kryteriów i warunków wsparcia innowacyjności.

*Na podstawie Regionalnych Strategii Innowacji polskich regionów, a także Raport końcowy Benchmarking systemów monitoringu inteligentnych specjalizacji oraz Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania Benchmarking na poziomie regionalnym PARP.

**Tamże.

1. Wprowadzenie

2. Idea PPO

3. Metodologia prac

4. System IOB w województwie małopolskim

5. Wyniki badań

6. Rekomendacje

7. Załączniki

MAŁOPOLSKA INNOWACYJNA

Ogólna metodyka procesu badawczego

Metodyka badań przeprowadzonych na potrzeby zrealizowania celu badawczego jest zaprojektowana zgodnie z zasadą triangulacji metodologicznej oraz triangulacji danych. Wśród zastosowanych narzędzi badawczych można bowiem wyróżnić zarówno te jakościowe (analiza danych zastanych, indywidualne wywiady pogłębione – IDI, zogniskowane wywiady grupowe – FGI), jak i ilościowe (ankieta CAWI). Spełnienie założenia triangulacji danych umożliwiło z kolei zastosowanie szeregu źródeł informacji, z których korzystano – należały do nich m.in. zarówno raporty dotyczące bezpośrednio małopolskiego systemu innowacyjności, jak i ogólne opracowania, np. związane z funkcjonowaniem IOB w Polsce. Niemniej kluczowe okazały się informacje zgromadzone w wyniku badań pierwotnych. Proces badawczy został przeprowadzony w oparciu o określoną logikę, którą przedstawia *Schemat 1*.

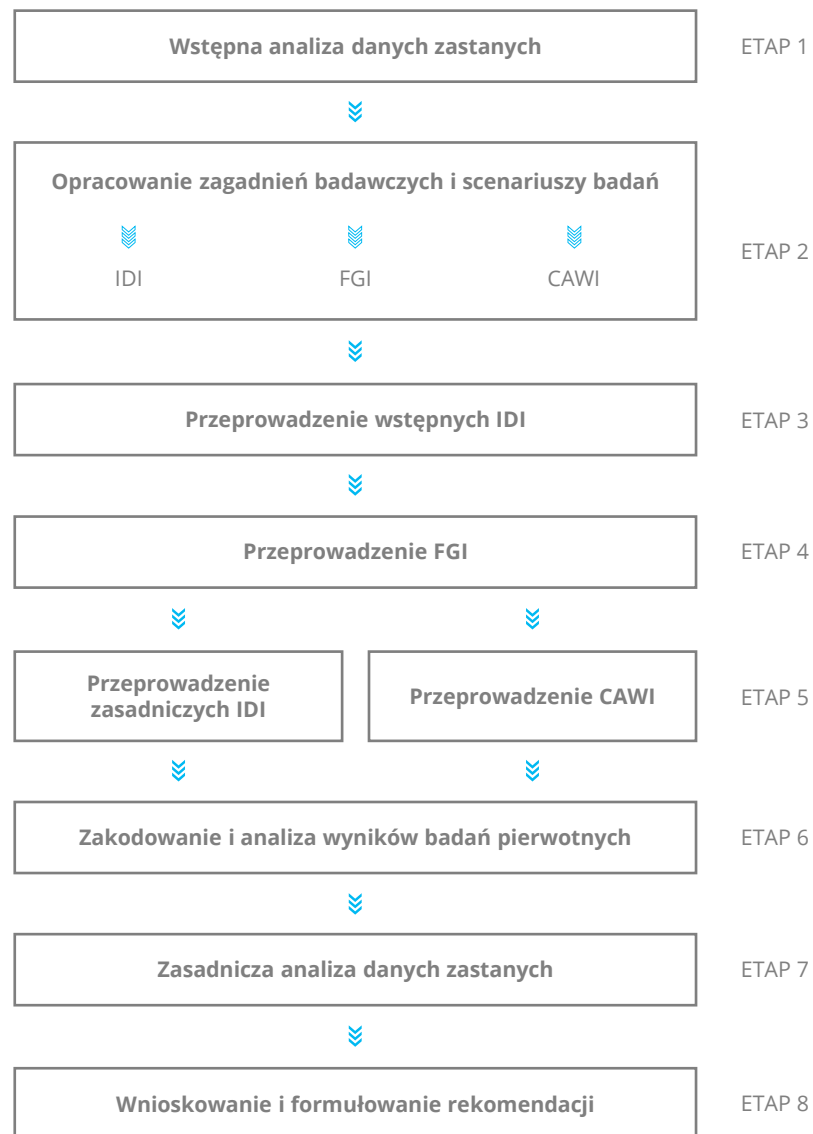
Etap 1. – Wstępna analiza danych zastanych

W etapie 1. badania przeprowadzono wstępną analizę danych zastanych, która miała na celu umożliwienie zapoznania się z ogólną charakterystyką małopolskiego systemu innowacyjności oraz szerszym kontekstem badania. Kluczowymi dokumentami w tym zakresie okazały się przede wszystkim:

- Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2030;
- Raport Końcowy. Ewaluacja mid-term wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2020.

W ramach etapu 1 przeprowadzono również przedstawioną w kolejnym rozdziale dokumentu aktualizację bazy Instytucji Otoczenia Biznesu w województwie małopolskim – w tym zakresie wykorzystano przede wszystkim raport pn. *Wykaz instytucji wspierających rozwój przedsiębiorczości w Małopolsce* oraz przeszło 150 stron internetowych powiązanych z małopolskimi IOB.

Schemat 1 – Metodyka procesu badawczego

Etap 2. – Opracowanie zagadnień badawczych i scenariuszy badań

Realizacja etapu 1. umożliwiła precyzyjne sformułowanie zagadnień i pytań badawczych, a także ich odpowiednie przypasowanie do poszczególnych metod badawczych. Następnie opracowano zestaw scenariuszy przeprowadzanych badań (IDI, FGI, CAWI). Kluczowe elementy scenariuszy realizacji poszczególnych badań zostaną scharakteryzowane w ramach opisywania kolejnych etapów procesu badawczego. Sformułowane zagadnienia badawcze oraz ich przyporządkowanie do konkretnych metod badawczych przedstawia *Schemat 3*.

Etap 3. – Przeprowadzenie wstępnych IDI

W ramach etapu 3. przeprowadzono dwie wstępne rozmowy IDI z rozmówcami, którzy posiadali kompleksowy ogląd na sytuację małopolskiego ekosystemu innowacyjności, dzięki czemu badacze poznali kontekst i wstępne prawidłowości w ramach poszczególnych zagadnień, co okazało się nie do przecenienia w kontekście prowadzenia i moderowania badań w kolejnym etapie zakładającym przeprowadzenie FGI. Kluczowymi zagadnieniami poruszonymi w trakcie wstępnych IDI były przede wszystkim:

- Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2030;
- Ewaluacja mid-term wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2020.

Schemat 2 – Zagadnienia badawcze w podziale na metody badawcze

ZAGADNIENIE BADAWCZE	FGI	IDI	CAWI
Największe osiągnięcia instytucji			
Typy podmiotów jakim instytucje pomogły			
Oferowane przez instytucje usługi unikalne			
Zasoby (ludzkie, organizacyjne, techniczne) instytucji			
Katalogowanie, propagacja dobrych praktyk instytucji			
Wkład instytucji w rozwój regionalnego systemu innowacji			
IS Małopolski jako strategiczny wymiar dla instytucji			
Pozycja instytucji w obecnej konfiguracji PPO			
Poziom samodzielności instytucji			
Budowa własnej sieci partnerstwa instytucji – wielkość, typy podmiotów			
Angaż instytucji w zewnętrzne sieci współpracy			
Płaszczyzna możliwych do realizowania przez instytucje usług publicznych			
Inne możliwe wymiary partnerstwa instytucji z władzami regionu			
Trajektorie/scenariusze rozwojowe instytucji (w tym bariery, inhibitory [wąskie gardła], szanse)			
Dopasowanie oferty IOB do potrzeb małopolskich przedsiębiorców			
Efektywność wsparcia oferowanego przez małopolskie IOB			
Intensywność współpracy małopolskich IOB z Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego			
Istotność finansowania z regionalnych środków publicznych dla funkcjonowania IOB			
Ocena jakości, częstotliwości i jakości komunikacji pomiędzy instytucjami, które potencjalnie mogą być zaangażowane w proces PPO			

Etap 4. – Przeprowadzenie FGI

Realizacja zogniskowanych wywiadów grupowych została poprzedzona szeregiem czynności przygotowawczych. Kluczowym działaniem było opracowanie prezentacji, która stanowiła równocześnie scenariusz, w oparciu o który były realizowane wszystkie FGI – zarówno te odbywające się stacjonarnie, jak i online. Przywołana prezentacja składała się z dwóch zasadniczych części – wprowadzenia przedstawianego przez Koordynatora projektu oraz części warsztatowej, która polegała na przeprowadzeniu moderowanej dyskusji.

W ramach wprowadzenia interesariusze uczestniczący w badaniu byli informowani między innymi o:

- celu projektu;
- rozumienia pojęcia Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania;
- logiki realizacji projektu;
- podstawowych założeniach RSI 2030;
- poufności szczegółów wypowiedzi uczestników.

Część warsztatowa została przeprowadzona w oparciu o 5. bloków tematycznych – dla każdego z nich sformułowano od 2 do 3 pytań – szczegóły w tym zakresie obrazuje *Schemat 3*. Warto również podkreślić, że interesariusze byli zachęceni do dzielenia się swoimi opiniami zarówno w trakcie spotkań, jak i po nich.

Do uczestnictwa w FGI zostały zaproszone wszystkie IOB znajdujące się w województwie małopolskim – każda z instytucji otrzymała przynajmniej dwa (niektóre trzy) zaproszenia mailowe, do zdecydowanej większości z nich zaadresowano również zaproszenie telefoniczne. W FGI wzięły udział IOB z następujących podregionów województwa:

- Krakowski Obszar Metropolitalny – 21 IOB;
- Podregion Podhalański – 2 IOB;
- Podregion Sądecki – 2 IOB;
- Podregion Tarnowski – 1 IOB.

Schemat 3 – Pytania badawcze

KSZTAŁTOWANIE PRIORYTETÓW STRATEGICZNYCH I PROFILU OFERTY

Na podstawie jakich źródeł informacji kształtują Państwo Strategię swoich instytucji oraz profil ich oferty? Czy w tym procesie współpracują Państwo z innymi IOB i/lub Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego?

W jaki sposób (jak często, w jakim zakresie) współpracują Państwo z innymi IOB i Urzędem Marszałkowskim przy kształtowaniu priorytetów polityki innowacyjności?

Potencjał których typów Instytucji Otoczenia Biznesu w Państwa przekonaniu nie jest w pełni wykorzystywany w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania?

AKTUALNA OFERTA MAŁOPOLSKICH IOB

Czy oferta usług małopolskich IOB jest dopasowana do potrzeb małopolskich przedsiębiorców i innowatorów?

Co zrobić, aby oferta małopolskich IOB była bardziej dopasowana do potrzeb małopolskich przedsiębiorców i innowatorów?

Jakie są kluczowe szanse i zagrożenia rozwojowe małopolskich IOB?

POTENCJALNA OFERTA MAŁOPOLSKICH IOB

Czy widzą Państwo przestrzeń do poszerzenia zakresu świadczonych przez Państwa usług?

Jakie warunki muszą zostać spełnione, aby poszerzyli Państwo ofertę świadczonych usług o te wskazane w odpowiedzi na powyższe pytanie?

SCENARIUSZE ROZWOJU MAŁOPOLSKICH IOB

Jak oceniają Państwo potencjał rozwojowy małopolskich IOB biorąc pod uwagę aktualne uwarunkowania?

Jakie według Państwa mogą pojawić się w przyszłości czynniki istotne dla rozwoju małopolskich IOB (zarówno pozytywne, jak i negatywne)? Prosimy też o przedstawienie Państwa przewidywań w zakresie sytuacji małopolskich IOB w roku 2030.

WSPÓŁPRACA IOB Z URZĘDEM MARSZAŁKOWSKIM

W jakich obszarach współpracują Państwo z Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego?

Czy widzą Państwo potencjalne obszary, w których współpraca z Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego mogłaby zostać poszerzona?

Czy identyfikują Państwo potencjalne obszary usprawnień w zakresie współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego?

Etap 5.1. – Przeprowadzenie zasadniczych IDI

Po przeprowadzeniu zogniskowanych wywiadów grupowych, zrealizowano indywidualne wywiady pogłębione (w tym etapie przeprowadzono ich 17, łącznie w ramach badania 19). Do udziału w tej części badania zostały zaproszone kluczowe z punktu widzenia analizowanych procesów IOB. Finalnie, rozmówcami byli reprezentanci rozmaitych instytucji otoczenia biznesu z różnych podregionów województwa małopolskiego. Realizowane wywiady z uwagi na zagrożenie epidemiologiczne związane z pandemią COVID-19 odbywały się drogą telefoniczną lub online. Przebiegały one w sposób ustrukturyzowany – należy jednak podkreślić, że szczegółowe pytania były w pewnym stopniu dopasowywane w zależności od: etapu projektu, instytucji którą reprezentuje rozmówca, czy też jego doświadczenia. Szczegółowe wypowiedzi poszczególnych uczestników były poufne. Kluczowymi obszarami, które były poruszane w trakcie IDI były m.in.:

- oferta małopolskiego systemu innowacyjności;
- model funkcjonowania małopolskiego systemu innowacyjności;
- role uczestników małopolskiego systemu innowacyjności.

Etap 5.2. – Przeprowadzenie CAWI

Równoległe do przeprowadzania IDI przebiegała realizacja ankiety CAWI – szczegóły w zakresie kluczowych poruszanych zagadnień znajdują się w rozdziale 5. dokumentu. Zaproszenia do udziału w badaniu otrzymały wszystkie instytucje otoczenia biznesu w województwie małopolskim – zostały one wysłane trzykrotnie przez reprezentantów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego. Ankietę wypełniło 41 IOB, z czego 30 pochodziło z Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.

Etap 6. – Zakodowanie i analiza wyników badań pierwotnych

Po przeprowadzeniu badań pierwotnych, przeprowadzono szereg działań mających na celu przygotowanie pozyskanych danych do dalszych analiz z zachowaniem poufności szczegółowych wypowiedzi. W tym celu zespół badawczy pod kierownictwem Koordynatora projektu przeprowadzającego badania jakościowe, w sposób warsztatowy przeanalizował protokoły z FGI i IDI i przeprowadził proces kodowania ich kluczowych wniosków tworząc kody i przypisane do nich subkody. Wyniki przeprowadzonych działań znajdują się w rozdziale 5. dokumentu w wypracowanych kategoriach prezentacyjnych.

Etap 7. – Zasadnicza analiza danych zastanych

Zgromadzone dane i wnioski zostały pogłębione i zweryfikowane przez zespół badawczy w toku powtórnego przeprowadzenia analizy danych zastanych. W toku przywołanego procesu analizie zostało poddanych kilkadziesiąt raportów i opracowań – lista najważniejszych z nich zawarta jest w wykazie literatury znajdującym się na końcu dokumentu.

Etap 8. – Wnioskowanie i formułowanie rekomendacji

Finalnym etapem prac badawczych było przeprowadzenie procesu wnioskowania oraz sformułowanie rekomendacji – przebiegał on w oparciu o wyniki wszystkich zrealizowanych w ramach projektu metod badawczych.

Rekomendacje przedstawione w rozdziale 6. podzielone są na kilka następujących obszarów (do każdego z nich sformułowano podobszary):

- strategia i sposób działania IOB;
- oferta IOB;
- scenariusz (perspektywy) rozwoju IOB;
- model wdrażania innowacji (w tym PPO) w regionie;
- pozostałe uwagi/opinie.

Rekomendacje prezentowane są zbiorczo, dla całej grupy podmiotów. Aby stały się one podstawą zmian, w pierwszej kolejności muszą one zostać pogłębione i dodatkowo opracowane.

- 1. Wprowadzenie
- 2. Idea PPO
- 3. Metodologia prac
- 4. System IOB w województwie małopolskim**
- 5. Wyniki badań
- 6. Rekomendacje
- 7. Załączniki

MAŁOPOLSKA INNOWACYJNA

4.1. Trendy związane z funkcjonowaniem IOB w Polsce

Institucje otoczenia biznesu (IOB) to podmioty z konkretną, rozpoznawalną pozycją wspierającą rozwój przedsiębiorczości. W Polsce ich rozwój przyspieszyły dostępne od 2006 roku Fundusze Unii Europejskiej. Struktura przychodów w największym stopniu zależy od typu IOB. Jako najpopularniejsze należy wskazać dwa źródła finansowania: 1) granty i projekty UE oraz 2) dotacje od udziałowców. Dochody ze świadczonych usług, w szczególności wynajmu przestrzeni biurowej stanowią najbardziej rozpoznawalną, ale nadal małą część dochodów IOB (zwłaszcza w przypadku inkubatorów przedsiębiorczości i inkubatorów technologii).

Znaczące uzależnienie działalności IOB od systemu finansowania zewnętrznego, brak wystarczającej motywacji do zwiększenia komercjalizacji usług ogranicza wiele IOB do obsługi przedsiębiorstw, które tak jak IOB są beneficjentami lub potencjalnymi beneficjentami projektów finansowanych z FUE. Brak jest w IOB wiedzy o pilnych potrzebach rozwojowych przedsiębiorstw, a co za tym idzie IOB mają trudności z zaspokajaniem takich potrzeb. Można zaobserwować wyraźne luki pomiędzy potrzebami MSP, a typami i jakością usług oferowanych przez IOB.

IOB rzadko ze sobą współpracują. Skutkiem tego jest duplikowanie oferty w niektórych obszarach, najczęściej w zakresie świadczenia usług standardowych i łatwych rynkowo, przy równoczesnym występowaniu luk w innych wymagających specjalistycznej wiedzy obszarach. Takie duplikowanie działań to swoiste konkurowanie w zakresie prostszych usług dla innowacji. Fragmentacja IOB, pomimo ich ograniczonych zdolności instytucjonalnych, wydaje się napędzać konkurencję w zakresie prostszych usług dla innowacji. Choć konkurencja pomiędzy IOB o wsparcie z sektora publicznego i „klientów” z sektora prywatnego nie jest rzeczą złą, warto byłoby również aby IOB, chętniej łączyły swój potencjał, by oferować bardziej wszechstronne i atrakcyjne pakiety usług.

Ostatnie 15 lat stosunkowo łatwego dostępu IOB do finansowania zewnętrznego zaowocowało całkiem dobrym wyposażeniem infrastrukturalnym. IOB nie zawsze były w stanie w pełni wykorzystać nowo zbudowaną infrastrukturę. „Winne” tej sytuacji są nieprecyzyjne cele IOB, rzadko wyznaczone w perspektywie długoterminowej, słaba motywacja oraz brak lub niedoskonały system monitoringu i ewaluacji. Nietrudno znaleźć przypadki, że nowy sprzęt potrzebny do działalności badawczo-rozwojowej nie może być wykorzystywany komercyjnie, ponieważ wykluczają to unijne przepisy o pomocy publicznej. Nieprecyzyjne cele zniechęcają do zarządzania nastawionego na rezultaty i osłabiają rozliczalność. Systemy monitoringu i ewaluacji (na różnych szczeblach zarządzania) nie kładą nacisku na wyniki, zdecydowanie powszechniejsza jest koncentracja monitorowania na nakładach, co nie pozwala na zmierzenie efektywności działania. Brak systemowego podejścia i rekomendacji oraz daleko idąca dywersyfikacja systemów monitoringu i ewaluacji, jak też brak wspólnej metodologii oceny wyników, uniemożliwia porównania pomiędzy instytucjami (nawet instytucjami tego samego typu, np. inkubatorami itp.). To zaś powoduje trudności dla potencjalnych klientów IOB i instytucji B+R, żeby dokonać porównania i wybrać najlepszych partnerów do współpracy. Często także władze publiczne, w tym występujące w charakterze udziałowców lub fundatorów, nie dysponują informacjami o tym, które IOB są najbardziej efektywne i sprawne, a które potrzebują wsparcia by poprawić swoje wyniki.

Brak jasnych celów strategicznych i operacyjnych prowadzi do rozmycia misji IOB. Często ogólne misje i wizje IOB i instytucji B+R nie przekładają się na jasne cele strategiczne i operacyjne, które dana instytucja powinna osiągnąć. Brak silnych kierunków strategicznych, które regulowałyby funkcjonowanie IOB i instytucji B+R powoduje, że są one bardziej podatne i szybko reagują na wpływy ze strony źródeł finansowania, co destabilizuje ich funkcjonowanie oraz świadczenie usług przedsiębiorcom.

4.2. Modelowa rola IOB w PPO

Rola IOB w procesie PPO jest niedoceniona. IOB oferują szeroki zakres wsparcia przedsiębiorstw od zaawansowanych usług w zakresie innowacji i transferu wiedzy oraz technologii aż po programy szkoleniowe w podstawowych kierunkach działalności firm prywatnych. Niezaprzeczalnym jest fakt, iż IOB działają blisko przedsiębiorstw, mają doświadczenie w pracy z sektorem prywatnym i nagromadzone umiejętności. To doświadczenie może stanowić dobrą podstawę dla oparcia w większym stopniu PPO na IOB, zarówno na poziomie krajowym i lokalnym. Wiele IOB funkcjonuje na rynku od wielu lat, co pomogło im skompletować kadrę ekspertów i wyszkolić wielu zaangażowanych i kompetentnych specjalistów, szanowanych na lokalnych rynkach za posiadane umiejętności.

IOB mogą odnieść różnorakie korzyści z większego zaangażowania w PPO. Prowadzenie PPO przez IOB może zwiększyć portfel potencjalnych klientów IOB oraz zdobyć najświeższą i unikatową wiedzę w zakresie potrzeb firm. Mając wiedzę o potrzebach przedsiębiorstw IOB mogą lepiej kształtować i ukierunkować oferowane usługi. Większe zaangażowanie IOB w PPO umocni ich pozycję w regionalnym ekosystemie innowacji i dodatkowo otworzy furtkę do kolejnego źródła finansowania

IOB mogą stanowić istotną część wszechstronnego regionalnego ekosystemu innowacji. Skuteczność PPO może być zmaksymalizowana tylko w sytuacji, w której istnieje kompleksowy ekosystem innowacji, w ramach którego IOB i instytucje B+R współpracują ze sobą i wspierają się nawzajem, i w który zaangażowane są również władze publiczne oraz inni interesariusze. Komunikacja pomiędzy interesariuszami jest niewystarczająca, prowadzona głównie w trybie formalnym, na oficjalnych forach. Zdecydowanie bardziej skuteczną byłaby komunikacja na poziomie operacyjnym.

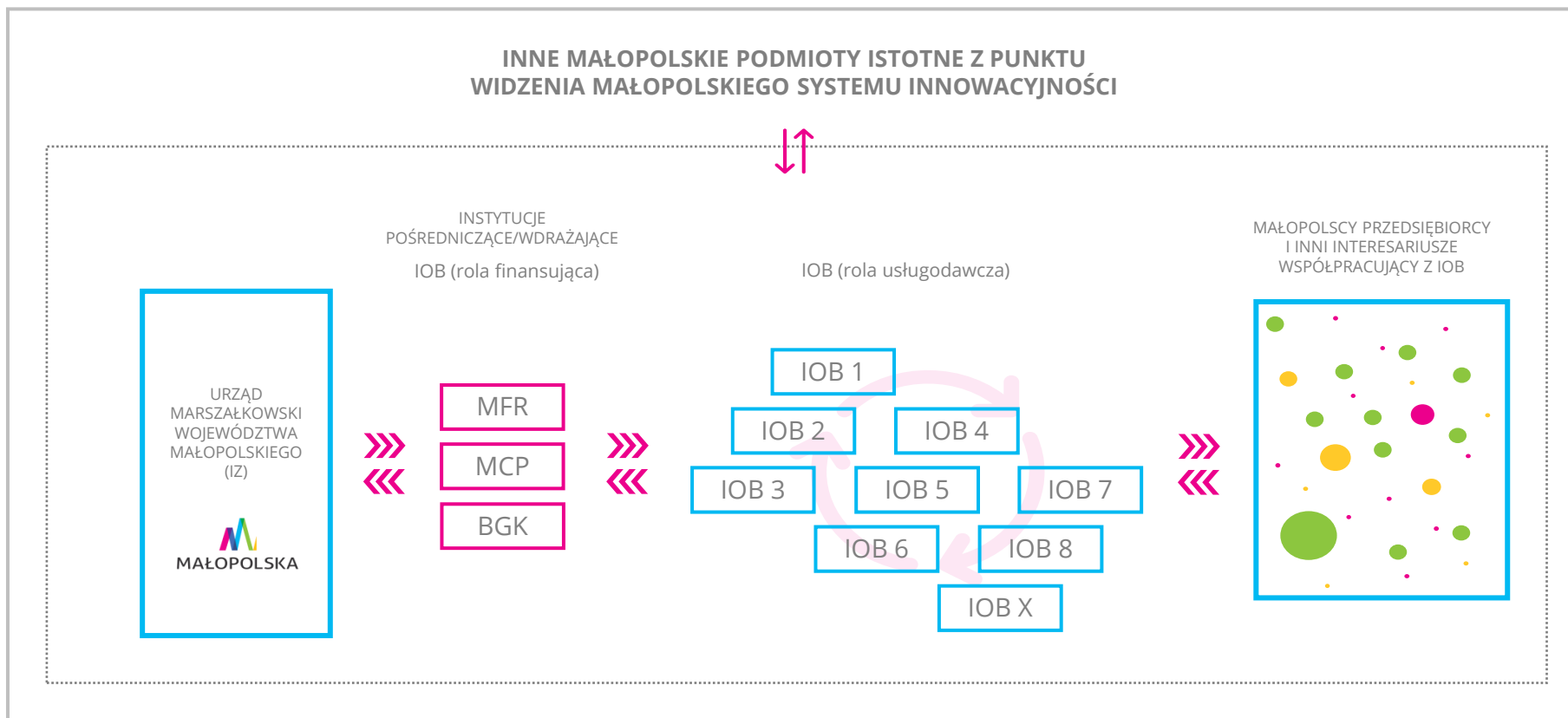
4.3. Słabe strony funkcjonowania IOB w Polsce

- Brak jasnych celów strategicznych i operacyjnych.
- Słaby system zachęt.
- Ograniczona gotowość do reagowania na potrzeby rynku, w tym słabe rozpoznanie potrzeb biznesu i niewystarczające umiejętności i zdolności instytucjonalne, do regularnego rozpoznawania rynku.
- Niestabilne źródła finansowania i silne ich uzależnienie od systemu dotacyjnego.
- Słaba koordynacja i współpraca pomiędzy IOB.
- Duplikowanie się w zakresie usług standardowych, ale luki w zakresie wyspecjalizowanego wsparcia wysokiej jakości.
- Brak standardowych procedur postępowania w zakresie praw własności intelektualnej.
- Słaby wymiar międzynarodowy, brak współpracy międzynarodowej.
- Niechęć do podejmowania ryzyka.
- Słaby system monitoringu i ewaluacji; często dodatkowo osłabiany przez konflikt interesów.
- Słaba rozliczalność pracy poszczególnych IOB za wyniki realizowanych przez nie działań – zarówno w odniesieniu do poszczególnych projektów, jak i portfeli projektów oraz całościowej działalności instytucji.
- Pokusa faworyzowania krótkoterminowych zysków finansowych kosztem budowy zdolności i stabilizacji w długim terminie.
- Duża rotacja personelu i częsta utrata pamięci instytucjonalnej w przypadku odejścia kluczowych osób.
- Małe poszanowanie dla IOB wśród przedsiębiorców.

4.3. Typy interesariuszy w małopolskim systemie innowacyjności

W małopolskim systemie innowacyjności można wyróżnić pięć podstawowych typów interesariuszy. Pierwszym z nich jest Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego pełniący funkcję instytucji zarządzającej (IZ). Drugim są instytucje podległe UMWM lub zewnętrzne wobec UMWM ale również pełniące funkcje instytucji pośredniczących (IP). Trzeci typ interesariuszy to wszystkie pozostałe IOB w województwie małopolskim. Czwarta, najliczniejsza grupa to, odbiorcy działań proinnowacyjnych, czyli przedsiębiorstwa i pozostali interesariusze. Funkcjonowanie wszystkim tych interesariuszy związane jest z dysponowaniem regionalnymi środkami innowacyjnymi o charakterze instrumentów zwrotnych i bezzwrotnych. Piątym typem interesariuszy są wszystkie inne podmioty istotne z punktu widzenia małopolskiego systemu innowacyjności, które nie są odbiorcami działań proinnowacyjnych projektowanych przez UMWM.

Schemat 4 – Inne małopolskie podmioty istotne z punktu widzenia małopolskiego systemu innowacyjności

KLUCZOWE MAŁOPOLSKIE INSTYTUCJE ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA EKOSYSTEMU INNOWACYJNOŚCI

Schemat 5 – Kluczowe małopolskie instytucje istotne z punktu widzenia ekosystemu innowacyjności

Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości	»»»	Pełni zadania głównie w zakresie pomocy technicznej przy wdrażaniu RPO.
Małopolski Fundusz Rozwoju	»»»	Realizuje zadania na bazie środków UM w zakresie linii finansowych, reporczeń, poręczeń wadialnych, pożyczek scaleniovych, pożyczek turystycznych.
Bank Gospodarstwa Krajowego	»»»	Udziela wsparcia finansowego ze środków regionalnych w postaci pożyczek płynnościowych, pożyczek na rewitalizację i innych.
Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego i inne subregionalne ARR	»»»	Wspierają finansowo w postaci pożyczek, faktoringu, pozyskiwania dofinansowania, Inwestycji Kapitałowych oraz prowadzą zakrojone na szeroką skalę doradztwo i oferują inne instrumenty wsparcia.
Krakowski Park Technologiczny	»»»	Świadczy doradztwo, wynajem infrastruktury kubaturowej i sprzętu, wspiera finansowo w postaci dostępu do funduszy załączkowych, angażuje się kapitałowo.
Centra Transferu Technologii	»»»	Pełnią usługi wspierające, zapewnienia dostępu do infrastruktury, sieciowania środowisk.
Pozostałe IOB	»»»	Pełnią usługi doradcze, szkoleniowe, dostępu do informacji, premiowania i promowania.

4.4. Metodyka aktualizacji bazy IOB w województwie małopolskim

Cel aktualizacji bazy IOB w województwie małopolskim

Podstawowym działaniem przed rozpoczęciem badania było opracowanie aktualnej listy funkcjonujących w województwie IOB. W oparciu o zidentyfikowane w niej instytucje zdefiniowano zmiany w aktywności jednostek oraz przeprowadzono selekcję do badań ilościowych oraz jakościowych. Stanowiła ona zatem jeden z głównych filarów, na których oparty został cały proces badawczy.

Zastosowana kategorizacja IOB

Do opracowania bazy aktualnie funkcjonujących w województwie małopolskim instytucji otoczenia biznesu wykorzystano wytyczne Urzędu Marszałkowskiego, według których prowadzone były już poprzednie zestawienia tego typu. Umożliwiło to tym samym precyzyjne porównanie zmian, które zaszły w każdej kategorii małopolskiego systemu otoczenia biznesu. Aktualną bazę IOB opracowano w podziale na 15 kategorii instytucji:

1. Agencje rozwoju;
2. Akademyjne inkubatory przedsiębiorczości;
3. Biura coworkingowe;
4. Biura karier;
5. Centra i ośrodki innowacji;
6. Centra transferu technologii;
7. Fundusze kapitału zaangażowanego;
8. Fundusze pożyczkowe i poręczeń kredytowych;
9. Fundusze Venture Capital;
10. Inkubatory przedsiębiorczości;
11. Instytuty badawcze, jednostki badawczo-rozwojowe i naukowe;
12. Izby gospodarcze;
13. Ośrodki przedsiębiorczości;

14. Parki przemysłowo technologiczne;

15. Sieci Aniołów Biznesu.

Metodologia kategorizacji IOB

Kategorizacja instytucji otoczenia biznesu zidentyfikowanych w oparciu o wykaz z 2018 roku nie była weryfikowana, została przeniesiona do zestawienia zgodnie z ww. dokumentem. Aktywne IOB, które nie znalazły się w wykazie z 2018 roku zostały skategoryzowane na zasadzie przyporządkowania do jednej z 15 kategorii, która stanowiła największy obszar działalności danej jednostki.

Wykorzystane źródła danych

Przy opracowywaniu aktualnej listy małopolskich IOB, w pierwszej kolejności wykorzystano „Wykaz instytucji wspierających rozwój przedsiębiorczości w Małopolsce 2018”. Umożliwił on pozyskanie listy instytucji funkcjonujących w 2018 roku. W ramach identyfikacji nowych instytucji, które rozpoczęły swoją działalność po publikacji ww. dokumentu, przeglądowi poddano publiczne dokumenty dotyczące małopolskich IOB dostępne online opublikowane w latach 2018-2021 oraz przeprowadzono proces wyszukiwania informacji w oparciu o zdefiniowane słowa klucze.

Główne założenia

Dane teleadresowe aktualizowane były w oparciu o informacje podane bezpośrednio przez analizowaną jednostkę. Głównymi źródłami były strony internetowe instytucji oraz ich profile w mediach społecznościowych. Szczególnie istotne było pozyskanie dla każdej jednostki rzeczywistego adresu, pod którym prowadzi swoją działalność, ponieważ podział instytucji na warsztaty grupowe (FGI) odbywał się w oparciu o 6 subregionów.

Sprawdzenie wpisywania się regionalne inteligentne specjalizacje odbywało się wyłącznie dla nowo zidentyfikowanych IOB.

Kroki procesu aktualizacji listy IOB

Proces weryfikacji aktywności IOB składał się z 6 kroków, które wykonywane były jeden po drugim do momentu potwierdzenia funkcjonowania lub zakończenia działalności danej instytucji. W przypadku braku zidentyfikowania jakiegokolwiek aktywności IOB poza aktywnym statusem w państwowych rejestrach (np. KRS), instytucja klasyfikowana była jako nieaktywna.

W każdym kroku weryfikowano następujące elementy:

Krok 1 - Sprawdzenie czy jednostka posiada status "aktywnej" w KRS/CEIDG;

Krok 2 - Sprawdzenie czy strona www jednostki funkcjonuje i widoczna jest na niej aktywność w ciągu ostatnich 6 miesięcy;

Krok 3 - Sprawdzenie czy w mediach społecznościowych widoczna jest aktywność jednostki w ciągu ostatnich 6 miesięcy;

Krok 4 - Sprawdzenie czy dostępne są w internecie publikacje lub inne materiały wskazujące na aktywność jednostki w ciągu ostatnich 6 miesięcy;

Krok 5 - Bezpośredni kontakt telefoniczny z jednostką w celu weryfikacji jej funkcjonowania;

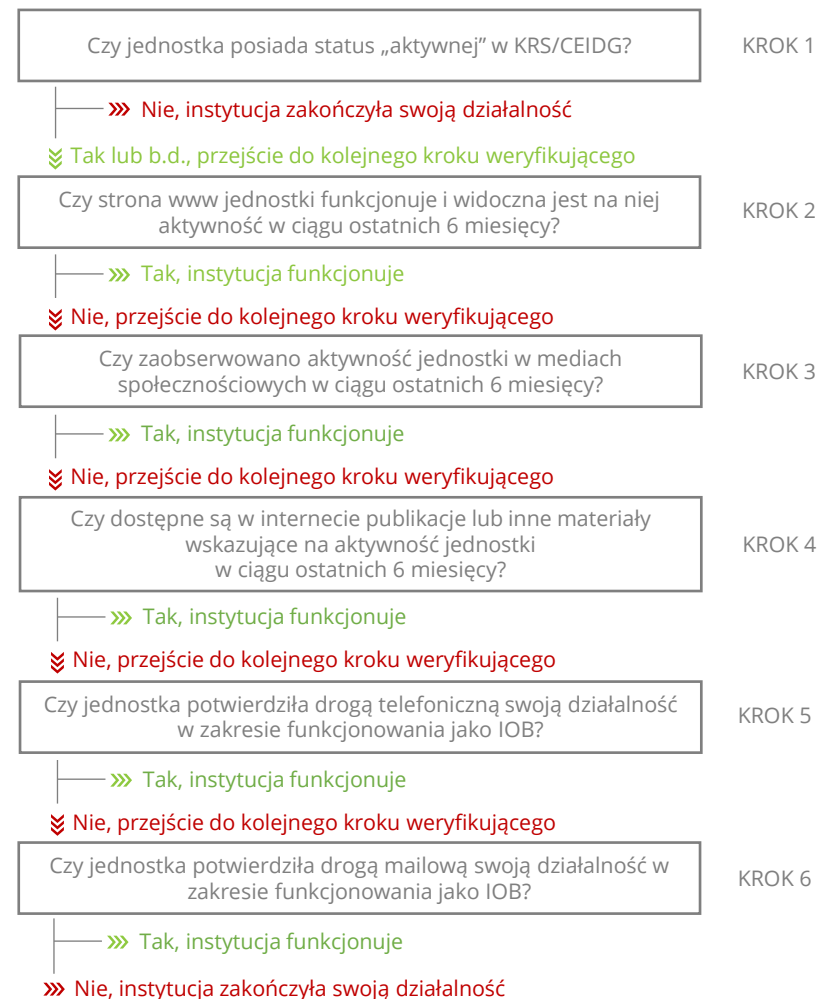
Krok 6 - Bezpośredni kontakt mailowy z jednostką w celu weryfikacji jej funkcjonowania.

Ścieżka procesu aktualizacji IOB

W ramach ścieżki procesu aktualizacji listy IOB poszukiwano odpowiedzi na poniższe pytania badawcze. W zależności od uzyskanej odpowiedzi proces weryfikacji ulegał zakończeniu lub przechodził do kolejnego kroku.

Ścieżka procesu aktualizacji listy IOB

Schemat 6 – Ścieżka procesu aktualizacji IOB

4.5. Wyniki aktualizacji bazy IOB

Zmiany w liczbie IOB oraz pokryciu regionalnych inteligentnych specjalizacji

Na przestrzeni lat 2018-2021 liczba instytucji otoczenia biznesu funkcjonujących na terenie województwa małopolskiego spadła o blisko 1/5 ze 131 do 107 jednostek. W 1/3 kategorii IOB odnotowano spadek liczby instytucji, w trzech nie wystąpiły zmiany, a w dwóch zanotowano wzrost.

Największe spadki dotyczą Akademickich inkubatorów przedsiębiorczości (-80%) oraz Funduszy kapitału załączkowego (-75%). Liczba Centrów i ośrodków innowacji oraz Instytutów badawczych, jednostek badawczo-rozwojowych i naukowych nieuległa zmianie. Utrzymały się na poziomie odpowiednio 11 i 14 jednostek. Jedyny wzrost liczny IOB można dostrzec w Agencjach rozwoju (+28%) i Izbach gospodarczych (+22%).

Jednocześnie wraz ze zmianami w liczbie funkcjonujących IOB zmienił się poziom pokrycia regionalnych inteligentnych specjalizacji przez małopolski system innowacyjności. W każdej z siedmiu specjalizacji odnotowano obniżenie pokrycia przez małopolskie IOB. Najmniejszy spadek dotyczy obszaru „produkcja metali”, a największy w zakresie „technologii informacyjnych”. Wyniosły one odpowiednio – 8% oraz – 25% w stosunku do roku 2018.

Tabela 1 - Pokrycie regionalnych inteligentnych specjalizacji przez małopolskie IOB

Regionalne inteligentne specjalizacje	Rok 2018 (liczba IOB)	Rok 2021 (liczba IOB)	Zmiana %
Nauki o życiu	26	24	-8%
Energia zrównoważona	24	22	-8%
Technologie informacyjne	36	27	-25%
Chemia	26	22	-15%
Produkcja metali	18	17	-6%
Elektrotechnika i przemysł maszynowy	18	16	-11%
Przemysły kreatywne i czasu wolnego	27	22	-19%

Źródła: Opracowanie własne

Tabela 2 - Liczba IOB w małopolskim systemie innowacyjności w podziale na kategorie

Kategoria IOB	Rok 2018 (liczba IOB)	Rok 2021 (liczba IOB)	Zmiana %
Agencje rozwoju	7	9	+28%
Akademickie inkubatory przedsiębiorczości	10	2	-80%
Biura coworkingowe	10	7	-30%
Biura karier	21	16	-24%
Centra i ośrodki innowacji	11	11	-
Centra transferu technologii	10	9	-10%
Fundusze kapitału załączkowego	4	1	-75%
Fundusze pożyczkowe i poręczeń kredytowych	3	2	-33%
Fundusze Venture Capital	7	4	-43%
Inkubatory przedsiębiorczości	7	5	-29%
Instytuty badawcze, jednostki badawczo-rozwojowe i naukowe	14	14	-
Izby gospodarcze	9	11	+22%
Ośrodki przedsiębiorczości	14	13	-7%
Parki przemysłowo technologiczne	3	2	-33%
Sieci Aniołów Biznesu	1	1	-
Razem	131	107	-18%

Źródła: Opracowanie własne

Zmiany w udziale procentowym każdej kategorii IOB w małopolskim systemie innowacyjności

Pomimo procentowo istotnych zmian w liczbie IOB, przekłada się to jedynie na nieznaczne zmiany w udziale procentowym każdej kategorii w małopolskim systemie innowacyjności. System w tym przypadku dzieli się na 3 równe części z perspektywy liczby kategorii gdzie udział procentowy w systemie:

- wzrósł;
- nie zmienił się;
- zmalał.

Nie widać również powiązania pomiędzy wysokością zmian dotyczącą udziału procentowego danej kategorii w małopolskim systemie innowacyjności, a liczbą IOB funkcjonujących w ramach niej. Wysoka lub niska liczba instytucji nie stanowi zatem o stabilność lub jej braku w danej kategorii IOB.

Tabela 3 – Udział procentowy poszczególnych kategorii IOB w małopolski systemie innowacyjności

Kategoria IOB	Rok 2018 (udział % w systemie)	Rok 2021 (udział % w systemie)	Zmiana p.p.
Agencje rozwoju	5%	8%	+3 p.p.
Akademickie inkubatory przedsiębiorczości	8%	2%	-6 p.p.
Biura coworkingowe	8%	7%	-1 p.p.
Biura karier	16%	15%	-1 p.p.
Centra i ośrodki innowacji	8%	10%	+2 p.p.
Centra transferu technologii	8%	8%	-
Fundusze kapitału zalążkowego	3%	1%	-2 p.p.
Fundusze pożyczkowe i poręczeń kredytowych	2%	2%	-
Fundusze Venture Capital	5%	4%	-1 p.p.
Inkubatory przedsiębiorczości	5%	5%	-
Institute badawcze, jednostki badawczo-rozwojowe i naukowe	11%	13%	+2 p.p.
Izby gospodarcze	7%	10%	+3 p.p.
Ośrodki przedsiębiorczości	11%	12%	+1 p.p.
Parki przemysłowo technologiczne	2%	2%	-
Sieci Aniołów Biznesu	1%	1%	-

Źródła: Opracowanie własne

Bilans zamkniętych IOB do nowo otwartych jednostek

Bilans liczby otwieranych oraz zamykanych instytucji potwierdza obecny negatywny trend zmniejszającej się liczby IOB. Od 2018 roku 36 instytucji otoczenia biznesu zakończyło swoją działalność, a 12 nowych zostało otworzonych. Zatem na każdą nowo otwartą instytucję otoczenia biznesu przypadają trzy inne instytucje, które zakończyły swoją działalność.

Istotną zależność można zauważyć również w pokrywaniu przez IOB regionalnych inteligentnych specjalizacji. Należy przez to rozumieć liczbę IOB oferujących usługi w danym obszarze RIS. Łączny bilans zmian w tym zakresie na przestrzeni lat 2018-2021, pomimo innego spojrzenia na małopolski system innowacyjności, jedynie minimalnie różni się od łącznego bilansu zmian w liczbie IOB. Jest to odpowiednio 3/1 oraz 3,08/1. Można zatem zaobserwować, że stosunek IOB, które zakończyły oraz otworzyły działalność przekłada się w bardzo zbliżonym stopniu na stosunek zmian w pokryciu regionalnych inteligentnych specjalizacji.

Tabela 4 - Bilans zmian w pokryciu regionalnych inteligentnych specjalizacji przez małopolski system innowacyjności (rok 2021 w stosunku do roku 2018)

Regionalne inteligentne specjalizacje	RIS pokrywane przez zamknięte IOB	RIS pokryte przez nowo otwarte IOB	Zmiana
Nauki o życiu	-3	+1	-2
Energia zrównoważona	-5	+3	-2
Technologie informacyjne	-10	+1	-9
Chemia	-6	+2	-4
Produkcja metali	-2	+1	-1
Elektrotechnika i przemysł maszynowy	-4	+2	-2
Przemysły kreatywne i czasu wolnego	-7	+2	-5
Razem	-37	+12	-25

Źródła: Opracowanie własne

Tabela 5 - Bilans zmian w liczbie IOB w małopolskim systemie innowacyjności w podziale na kategorie (rok 2021 w stosunku do roku 2018)

Kategoria IOB	Zakończyły działalność	Nowo otwarte	Zmiana
Agencje rozwoju	-1	+3	+2
Akademickie inkubatory przedsiębiorczości	-8	-	-8
Biura coworkingowe	-3	-	-3
Biura karier	-5	-	-5
Centra i ośrodki innowacji	-2	+2	-
Centra transferu technologii	-2	+1	-1
Fundusze kapitału zalążkowego	-3	-	-3
Fundusze pożyczkowe i poręczeń kredytowych	-2	+1	-1
Fundusze Venture Capital	-3	-	-3
Inkubatory przedsiębiorczości	-2	-	-2
Instytuty badawcze, jednostki badawczo-rozwojowe i naukowe	-2	+2	-
Izby gospodarcze	-1	+3	+2
Ośrodki przedsiębiorczości	-1	-	-1
Parki przemysłowo technologiczne	-1	-	-1
Sieci Aniołów Biznesu	-	-	-
Razem	-36	+12	-24

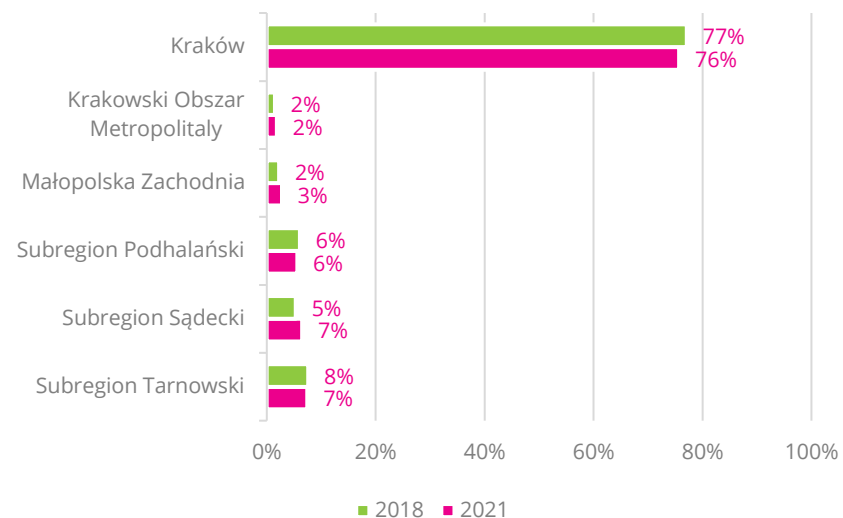
Źródła: Opracowanie własne

Obecny rozkład IOB w podziale na subregiony

W ramach aktualizacji bazy IOB identyfikacji poddane zostały adresy, pod którym prowadzą one swoją rzeczywistą działalność. Ze względu na brak rozróżnienia w wykazie IOB z 2018 roku adresów rejestrowych oraz prowadzenia rzeczywistej działalności jednostek, w poniższych zestawieniach w zakresie 2018 roku jak i 2021 roku wykorzystano dane adresowe z 2021 roku, opierające się na rzeczywistym miejscu świadczenia usług.

Udział procentowy poszczególnych subregionów w małopolskim systemie innowacyjności jedynie nieznacznie zmienił się na przestrzeni trzech ostatnich lat. Na tle całego zestawienia istotnie wyróżnia się obszar miasta Kraków. Liczba IOB znajdująca się na jego terenie odpowiada, za blisko ¾ wszystkich instytucji. Pozostałe subregiony utrzymują się w przedziale od 2% do 8%.

Wykres 1 - Udział procentowy subregionów w małopolskim systemie innowacyjności w latach 2018 i 2021

Źródła: Opracowanie własne w oparciu o dane GUS

Tabela 6 - Liczba IOB w poszczególnych subregionach województwa małopolskiego w latach 2018 i 2021

Subregion województwa małopolskiego	Liczba funkcjonujących IOB w roku 2018	Liczba funkcjonujących IOB w roku 2021	Zmiana
Kraków	101	81	- 20
Krakowski Obszar Metropolitalny	2	2	-
Małopolska Zachodnia	3	3	-
Subregion Podhalański	8	6	- 2
Subregion Sądecki	7	7	-
Subregion Tarnowski	10	8	- 2

Źródła: Opracowanie własne

Liczba przedsiębiorstw przypadająca na jedną IOB

Istotnym elementem wpływającym na efektywność małopolskiego systemu innowacyjności jest liczba przedsiębiorstw przypadająca na jedną IOB. Biorąc pod uwagę dane z roku 2018 oraz liczbę przedsiębiorstw z roku 2020 (ze względu na brak danych z roku 2021) porównaną do liczby IOB z roku 2021, widoczny jest przyrost liczby przedsiębiorstw przypadających na jeden IOB we wszystkich subregionach województwa małopolskiego. Największe odnotowano w Subregionie Podhalańskim (+45%, Subregionie Tarnowskim (+37%) oraz Krakowie (+36%). Najmniejszą zmianę można zaobserwować w Małopolsce Zachodniej (+6%).

Tabela 7 - Liczba przedsiębiorstw przypadająca na jedną IOB w województwie małopolskim

Subregion	Liczba przedsiębiorstw przypadających na jeden IOB w 2018 roku	Liczba przedsiębiorstw przypadających na jeden IOB w 2021 roku	Zmiana %
Kraków	1 391	1 887	+36%
Krakowski Obszar Metropolitalny	32 367	35 763	+10%
Małopolska Zachodnia	18 541	19 613	+6%
Subregion Podhalański	6 155	8 929	+45%
Subregion Sądecki	6 515	7 166	+10%
Subregion Tarnowski	3 583	4 921	+37%

Źródła: Opracowanie własne w oparciu o dane GUS

Porównując zmianę liczby przedsiębiorstw oraz zmianę liczby IOB dla każdego subregionu, można zauważyć czynniki wpływające na stosunek liczby przedsiębiorstw przypadającej na jeden IOB.

W Krakowie, Krakowskim Obszarze Metropolitalnym oraz Subregionie Sądeckim za przyrost w ww. stosunku odpowiada zarówno wzrost liczby przedsiębiorstw jak i spadek liczby IOB. W pozostałych subregionach jednym czynnikiem, który wpływa na zmianę jest wzrost liczby przedsiębiorstw, ponieważ liczba IOB nie uległa zmianie.

Tabela 8 - Porównanie zmian w liczbie przedsiębiorstw oraz liczbie IOB w latach 2018-2021

Subregion województwa małopolskiego	Zmiana % liczby przedsiębiorstw w latach 2018-2021	Zmiana % liczby IOB w latach 2018-2021
Kraków	+9%	-20%
Krakowski Obszar Metropolitalny	+10%	-
Małopolska Zachodnia	+6%	-20%
Subregion Podhalański	+9%	-
Subregion Sądecki	+10%	-25%
Subregion Tarnowski	+10%	-

Źródła: Opracowanie własne

- 1. Wprowadzenie
- 2. Idea PPO
- 3. Metodologia prac
- 4. System IOB w województwie małopolskim
- 5. Wyniki badań**
- 6. Rekomendacje
- 7. Załączniki

MAŁOPOLSKA INNOWACYJNA

5.1. Wprowadzenie

Informacje ogólne

Przedstawienie aktualnego stanu faktycznego w zakresie wszelkich procesów powiązanych i mających wpływ na proces przedsiębiorczego odkrywania (PPO) w województwie małopolskim, umożliwiło zastosowanie szeregu metod badawczych. Poza przeglądem dokumentów i przeprowadzeniem badań ilościowych, zastosowano szereg badań jakościowych. Były to w szczególności:

- indywidualne wywiady pogłębione;
- zogniskowane wywiady grupowe.

Zastosowanie wyżej wymienionych metod umożliwiły materiały takie, jak scenariusze badań, czy prezentacja fokusowa – zostały one zamieszczone w załącznikach do niniejszego dokumentu.

Poniższy rozdział 5. mający na celu przedstawienie stanu faktycznego w zakresie PPO w województwie małopolskim został skonstruowany w oparciu o trzy zasadnicze części – w kolejności: niniejszy wstęp, prezentację wyników badań ilościowych (CAWI), prezentację wyników jakościowych (zakodowanych wniosków pochodzących z badań FGI i IDI).

Metody ilościowe

Podrozdział obejmuje swoim zakresem charakterystykę próby badawczej, prezentację wyników wraz z ich równoczesnym omówieniem oraz przedstawienie kluczowych wniosków płynących z badania. Wielkość próby badawczej wyniosła 41 respondentów.

Metody jakościowe

W proces jakościowego pozyskiwania informacji i opinii włączeni zostali przedstawiciele zróżnicowanych małopolskich IOB – zarówno pod względem obszaru aktywności, jak i jej charakteru, zakresu i skali.

Obserwacje przedstawione dla każdego obszaru (kodu) i podobszaru (subkodu) zostały sformułowane zgodnie z zasadą triangulacji metod badawczych (IDI i FGI) na podstawie zgromadzonych notatek i skryptów przeprowadzonych spotkań i warsztatów. Kluczowe wnioski zostały przedstawione i przypisane według następujących kodów:

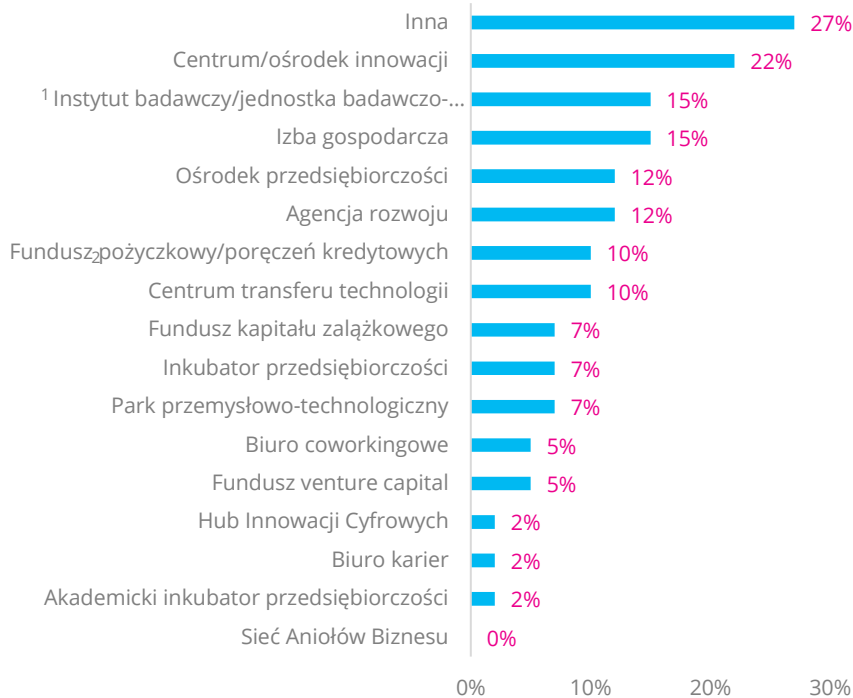
- strategia i sposób działania małopolskich IOB;
- oferta małopolskich IOB;
- scenariusz (perspektywy) rozwoju małopolskich IOB;
- model wdrażania innowacji w regionie (w tym PPO);
- pozostałe uwagi/opinie.

5.2. Próba badawcza

Kategorie IOB

IOB dokonały samokategoryzacji w oparciu o 15 kategorii IOB pochodzących z wytycznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego oraz jedną dodatkową kategorię (Hub Innowacji Cyfrowych) rozróżnianą przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii. Istniała możliwość wyboru więcej niż jednej kategorii. Najwięcej instytucji określiło swoją działalność jako Centrum/Ośrodek innowacji (22%), Izba gospodarcza (15%) oraz Instytut badawczy/jednostka badawczo-rozwojowa/naukowa (15%). Żadna instytucja nie określiła się jako Sieć Aniołów Biznesu (0%), a 27% wskazało odpowiedź „inna”.

Wykres 2 – Próba badawcza badania CAWI w podziale na kategorie IOB

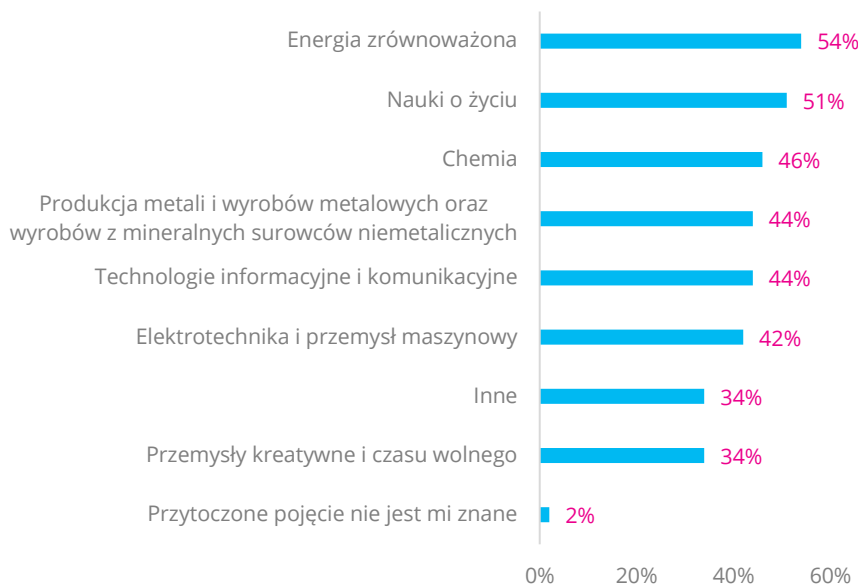
¹ Instytut badawczy/jednostka badawczo-rozwojowa/naukowa

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

Pokrycie regionalnych inteligentnych specjalizacji

Każda z regionalnych inteligentnych specjalizacji została pokryta co najmniej w 1/3 przez małopolskie instytucje otoczenia biznesu. Nie widać zatem żadnej specjalizacji, która w sposób istotny wyróżniałaby się odsetkiem pokrycia od pozostałych obszarów. Pomimo, że regionalne inteligentne specjalizacje nie stanowią pierwszoplanowego zakresu działalności małopolskich IOB, można zaobserwować ich dominację w stosunku do innych obszarów gospodarczo-technologicznych niezwiązanych z RIS, które stanowią jedną z najniższych wartości pokrycia przez instytucje (34%).

Wykres 3 – Próba badawcza badania CAWI w podziale na pokrycie RIS

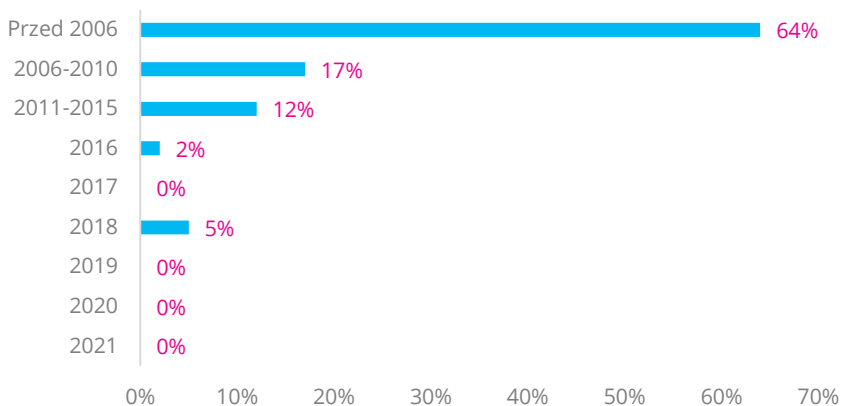
Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

Długość prowadzenia działalności

Blisko 2/3 instytucji otoczenia biznesu funkcjonuje od co najmniej 15 lat. Z kolei większość pozostałych IOB realizuje swoje działania od minimum kilku lat. W badaniu ankietowym nie pojawiły się IOB, które rozpoczęły swoją działalność w ciągu ostatnich 3 lat oraz w roku 2017.

Brak na poniższym wykresie IOB, które rozpoczęły swoją działalność w ciągu kilku ostatnich lat, może wynikać z braku ich udziału w badaniu CAWI lub zidentyfikowaniu nowych instytucji, które nie zostały ujęte w wykazie z 2018 roku pomimo ich funkcjonowania.

Wykres 4 – Próba badawcza badania CAWI w podziale na długość prowadzenia działalności

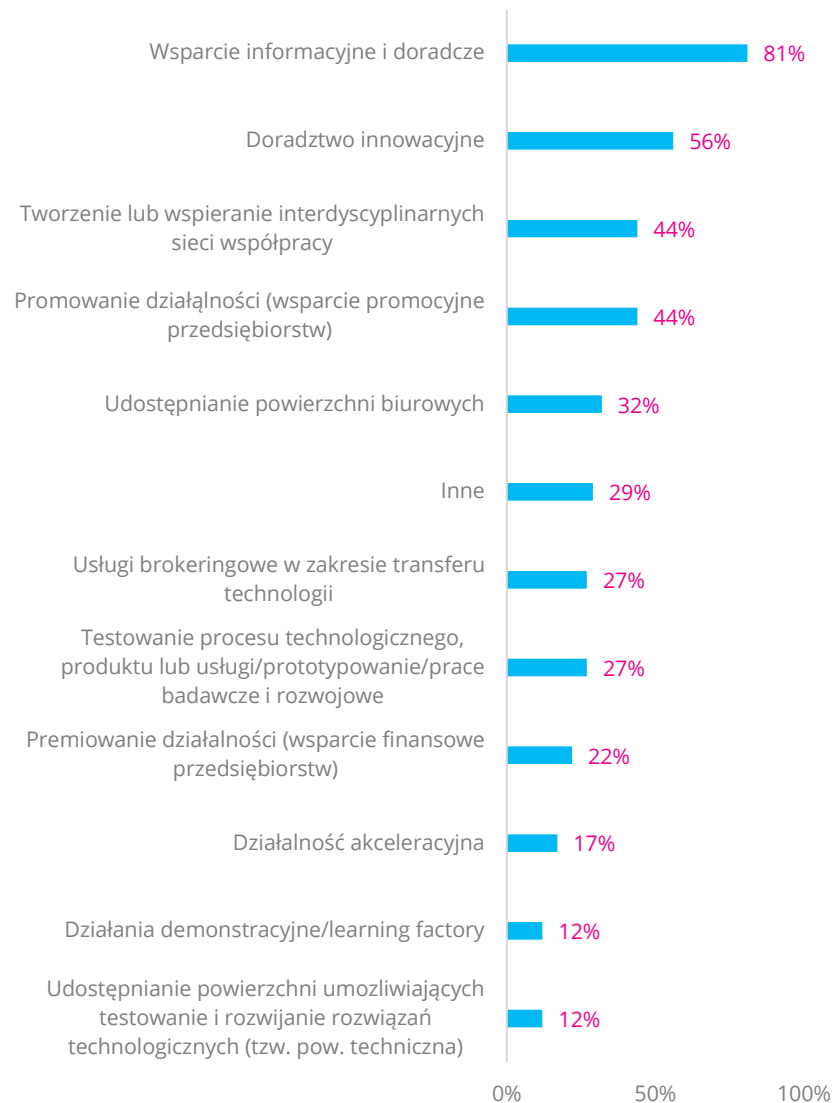

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

Obecnie oferowane usługi

Małopolskie IOB oferują usługi wspierania biznesu w każdej z jedenastu predefiniowanych kategorii. Ponad połowa instytucji oferuje wsparciu informacyjne i doradcze (81%) oraz doradztwo innowacyjne (56%). Istotnym jest również, że 29% małopolskich IOB deklaruje oferowanie usług spoza listy predefiniowanych kategorii.

Wykres 5 – Usługi oferowane przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

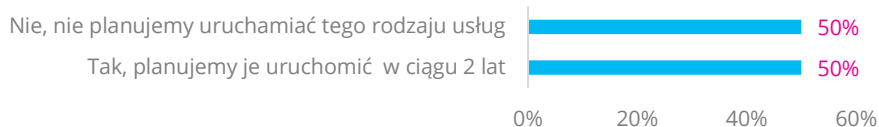
Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

5.3. Wyniki ankiety

Plany dotyczące rozpoczęcia świadczenia nowych usług z w ciągu najbliższych dwóch lat

Połowa instytucji otoczenia biznesu planuje uruchomić w ciągu najbliższych dwóch lat co najmniej jedną nową usługę z zakresu przedstawionej na poprzednim wykresie listy kategorii. Druga połowa małopolskich IOB, nie ma w planach poszerzenia zakresu świadczonych usług.

Wykres 6 – Plany dotyczące rozpoczęcia świadczenia nowych usług przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

Zaspokajanie potrzeb rynkowych

Znaczna większość instytucji otoczenia biznesu (61%) nie prowadzi badań w zakresie zaspokajania potrzeb rynkowych przez oferowane przez nie usługi. Z kolei dane instytucji, które prowadzą tego typu badanie są podzielone. Blisko 1/5 IOB wskazuje na spełnianie przez ich ofertę wymagań rynkowych, a z drugiej strony tak samo liczna grupa instytucji zaprzecza, aby ich oferta była adekwatna.

Wykres 7 – Zaspokajanie potrzeb rynkowych przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

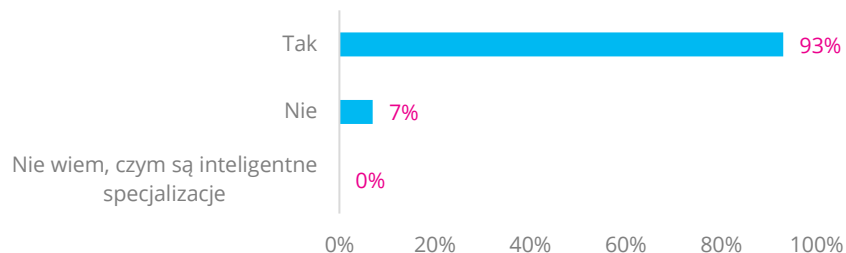

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

Znajomość regionalnych inteligentnych specjalizacji

Jedynie pojedyncze instytucje biznesu wskazały na brak znajomości regionalnych inteligentnych specjalizacji województwa małopolskiego. Blisko 93% zadeklarowało pełną świadomość w tym zakresie. Żadna z małopolskich IOB nie wskazała na brak znajomości pojęcia inteligentnych specjalizacji.

Wykres 8 – Znajomość RIS przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

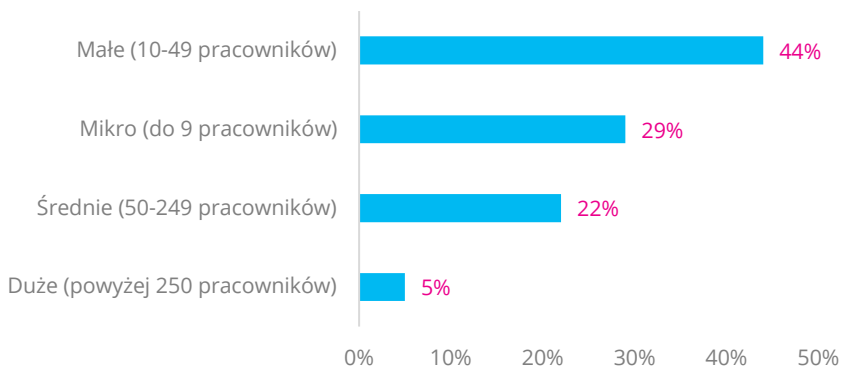

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

Typy wspieranych podmiotów

Najczęściej wspieraną przez małopolskie IOB grupą podmiotów są małe przedsiębiorstwa (44%). Następne w kolejności są mikro przedsiębiorstwa (29%) oraz średnie przedsiębiorstwa (22%). Najmniejszą grupę wspieranych przez małopolski system innowacyjności są duże przedsiębiorstwa. Stanowią one 5% wszystkich wspieranych podmiotów.

Wykres 9 – Typy podmiotów wspieranych przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

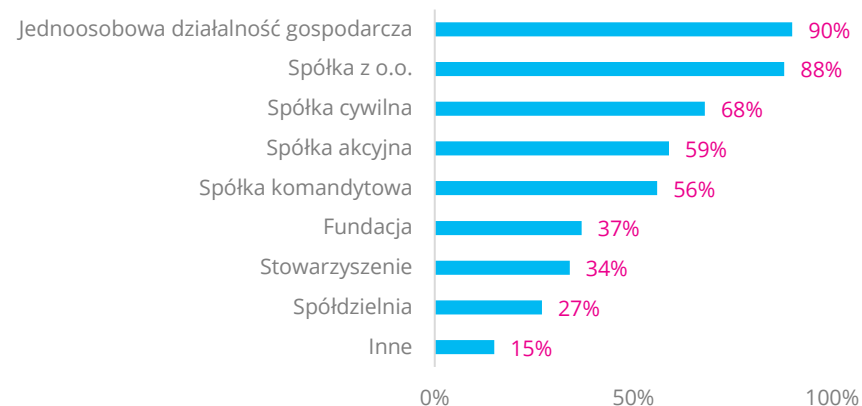

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

Formy prawne wspieranych podmiotów

Wsparcie małopolskich IOB udzielane jest najczęściej osobom fizycznym prowadzącym działalność gospodarczą (90%) oraz spółkom z ograniczoną odpowiedzialnością (88%). Ponad połowa instytucji otoczenia biznesu świadczy swoje usługi także spółkom cywilnym (68%), spółkom akcyjnym (59%) oraz spółkom komandytowym (56%). Do mniej licznych podmiotów korzystających z małopolskiego systemu innowacyjności należą fundacje (37%), stowarzyszenia (34%) oraz spółdzielnie (27%). Blisko 15% IOB zadeklarowało również pomoc podmiotom gospodarczym funkcjonującym w pozostałych formach prawnych.

Wykres 10 – Formy prawne podmiotów wspieranych przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

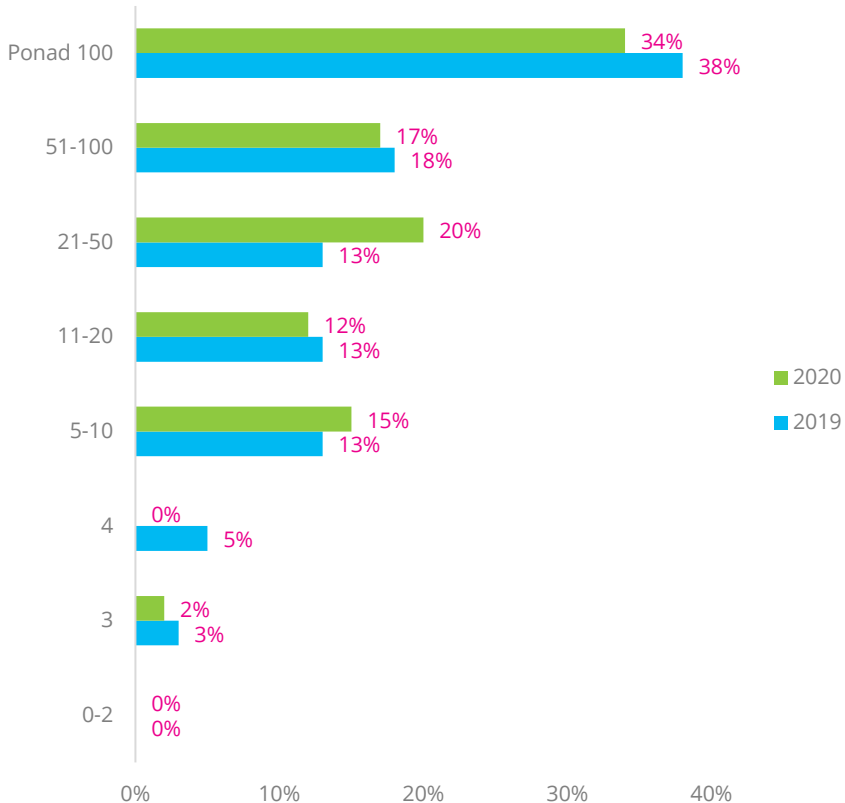

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

Liczba wspartych podmiotów w 2019 i 2020 roku

Systematyka w zakresie liczby wspartych podmiotów w ciągu roku była podobna w latach 2019 i 2020. Znaczna większość IOB wspiera ponad 100 przedsiębiorstw (38% w 2019 roku, 34% w 2020 roku). Około 1/5 instytucji wspiera rocznie od 51 do 100 podmiotów. Około 2/5 IOB wspiera mniej niż 50 podmiotów w ciągu roku, z czego jedynie nieliczne zadeklarowały pomoc 3 lub 4 podmiotom.

Wykres 11 – Liczba podmiotów wspartych w 2019 i 2020 roku przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

Największe wewnętrzne osiągnięcia instytucji

Małopolskie IOB posiadają na swoim koncie istotne osiągnięcia w zakresie wspierania przedsiębiorczości, a większość z nich posiada więcej niż jedno. Wśród wszystkich osiągnięć wyróżnić można poniższe kierunki:

- skuteczne działania wspierające podczas pandemii;
- nawiązywanie współprac z innymi IOB i podmiotami trzecimi w celu poszerzenia oferty i udoskonalenia oferty wspierania biznesu
- skuteczne pozyskiwanie środków finansowych dla wspieranych przedsiębiorstw oraz pomoc w ich rozliczaniu;
- skuteczna promocja lokalnych przedsiębiorstw oraz pomoc w organizacji uczestnictwa w krajowych i globalnych wydarzeniach;
- sukcesywne przenoszenie działalności online;
- udostępnianie nowoczesnych rozwiązań ułatwiających funkcjonowanie przedsiębiorstw;
- realizacja programów podnoszących kwalifikacje zawodowe;
- uzyskanie akredytacji lub rekomendacji;
- prowadzenie rozbudowanych działań informacyjnych oraz sieciujących.

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

Największe osiągnięcia podmiotów wspieranych przez IOB

Podmioty wspierane przez małopolskie instytucje otoczenia biznesu posiadają osiągnięcia, które można scharakteryzować według poniższych kategorii:

- wykorzystanie lokalnego potencjału społecznego/infrastrukturalnego/gospodarczego do rozwoju przedsiębiorstwa i regionu, w którym się znajduje;
- optymalizacja kosztów umożliwiające obniżenie ceny oferowanego produktu/usługi i tym zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstwa;
- uzyskanie dostępu do specjalistycznej infrastruktury;
- ograniczenie negatywnego wpływu funkcjonowania przedsiębiorstwa na środowisko;
- uzyskanie rozpoznawalności w regionie i kraju;
- opracowanie innowacji lub wprowadzenie na lokalny rynek niedostępnego wcześniej produktu/usługi;
- pozyskanie doświadczonego partnera biznesowego.

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

Najważniejsze dobre praktyki w zakresie działalności IOB

Małopolskie IOB wypracowały liczne dobre praktyki w zakresie wspierania lokalnej przedsiębiorczości. Do najistotniejszych można zaliczyć:

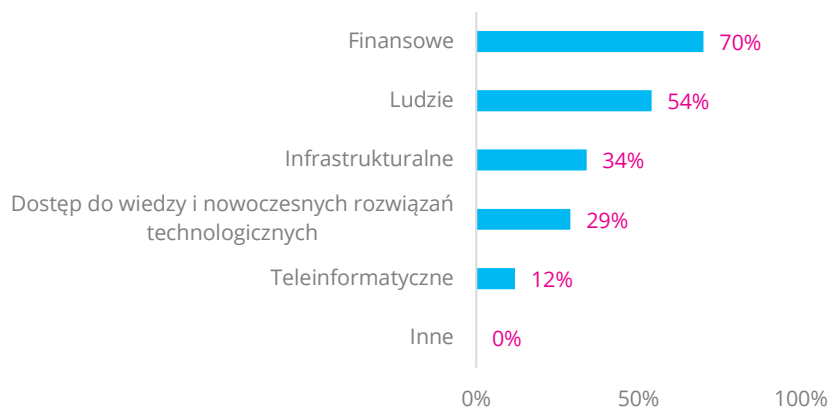
- regularną aktualizację kanałów informacyjnych instytucji;
- indywidualne i elastyczne podejście do potrzeb przedsiębiorców;
- niepomijanie nowoczesnych rozwiązań z powodu ich niezrozumienia;
- realizacja działań sieciujących przedsiębiorców;
- posiadanie transparentnego systemu rekrutacji oraz prostego dostępu do informacji o nim;
- regularna współpraca z jednostkami badawczymi umożliwiająca zacieśnienie relacji;
- tworzenie minimum dwu-osobowych zespołów w IOB do współpracy z przedsiębiorcami;
- zachęcanie i wspieranie przedsiębiorstw do wdrażania rozwiązań proekologicznych;
- aktywne zaangażowanie w sprawy lokalnej społeczności;
- zwiększanie dostępu do oferty IOB przy pomocy narzędzi cyfrowych;
- cykliczne wydarzenia z udziałem naukowców i doświadczonych przedsiębiorców.

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

Zasoby, które wsparłyby IOB w ulepszaniu i poszerzaniu zakresu oferowanych usług

Zasobem wskazanym przez małopolskie IOB jako najistotniejszy dla rozwoju ich działalności jest finansowanie. Wskazało go 70% instytucji. Ponad połowa IOB zadeklarowała również zasoby ludzkie jako jeden z głównych ograniczeń w ulepszaniu i poszerzaniu oferowanych usług. Blisko 1/3 instytucji wskazała potrzeby infrastrukturalne oraz dostęp do wiedzy i nowoczesnych rozwiązań technologicznych. Potrzebą o najmniejszej istotności są zasoby teleinformatyczne (12%). Żaden IOB nie zadeklarował potrzeby na zasoby spoza pięciu powyższych kategorii.

Wykres 12 – Zasoby pożądane przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

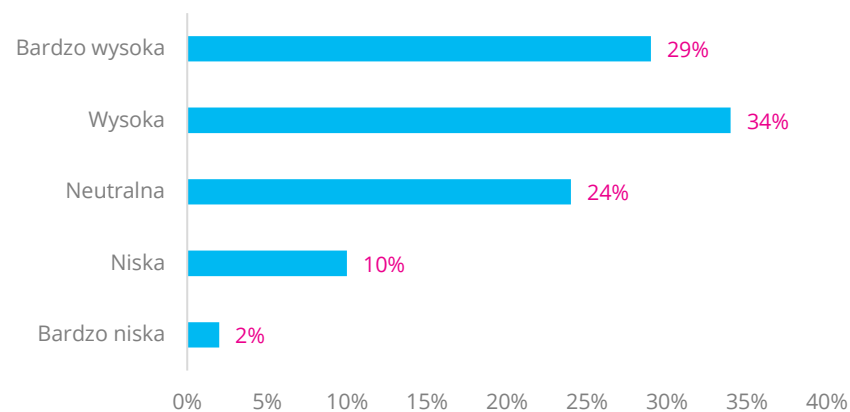

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

Stopień samodzielności instytucji w kształtowaniu obowiązujących niej zasad ładu korporacyjnego

Około 2/3 instytucji otoczenia biznesu zadeklarowały, że stopień ich samodzielności w kształtowaniu obowiązujących w nich zasad jest wysoki lub bardzo wysoki. Blisko 1/5 małopolskich IOB określiła swój stopień jako neutralny, a 12% instytucji określiło go jako niski lub bardzo niski.

Wykres 13 – Stopień samodzielności kształtowania ładu korporacyjnego w IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

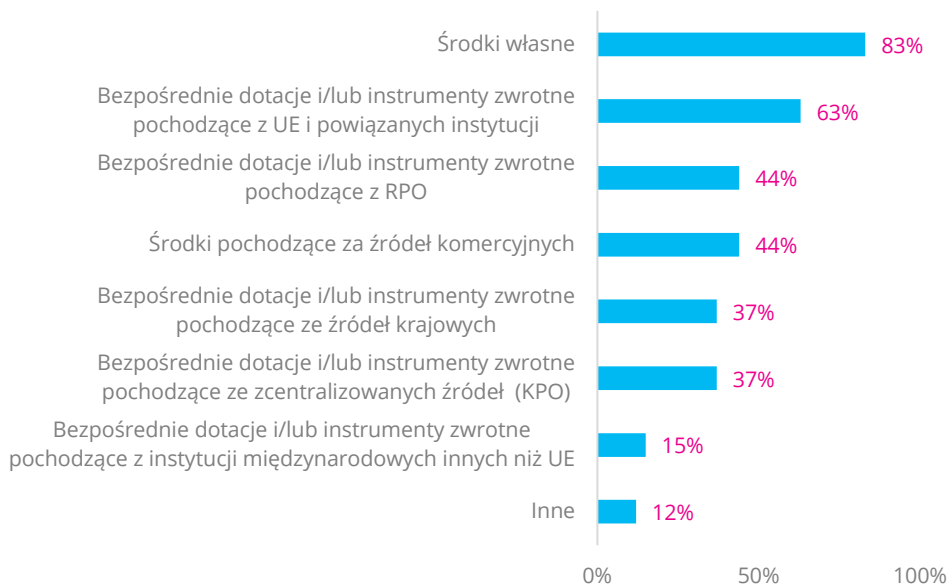

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

Źródła finansowania wykorzystywane do prowadzenia działalności przez IOB

Znaczna większość (83%) małopolskich IOB do prowadzenia swojej działalności wykorzystuje środki własne. Kolejnym źródłem pod względem poziomu wykorzystania są bezpośrednie dotacje i/lub instrumenty zwrotne pochodzące z UE i powiązanych z nią instytucji (63%). Blisko 44% IOB wskazało jako źródło finansowania również środki komercyjne oraz bezpośrednie dotacje i/lub instrumenty zwrotne pochodzące z Regionalnych Programów Operacyjnych. Około 1/3 instytucji korzysta także, z bezpośrednich dotacji i/lub instrumentów pochodzących ze źródeł scentralizowanych (Krajowe Programy Operacyjne) oraz krajowych. Najmniej popularnymi źródłami finansowania są bezpośrednie dotacje i/lub instrumenty zwrotne pochodzące z instytucji międzynarodowych innych niż UE oraz inne źródła nieobjęte żadną z siedmiu powyższych kategorii.

Wykres 14 – Źródła finansowania wykorzystywane do prowadzenia działalności przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

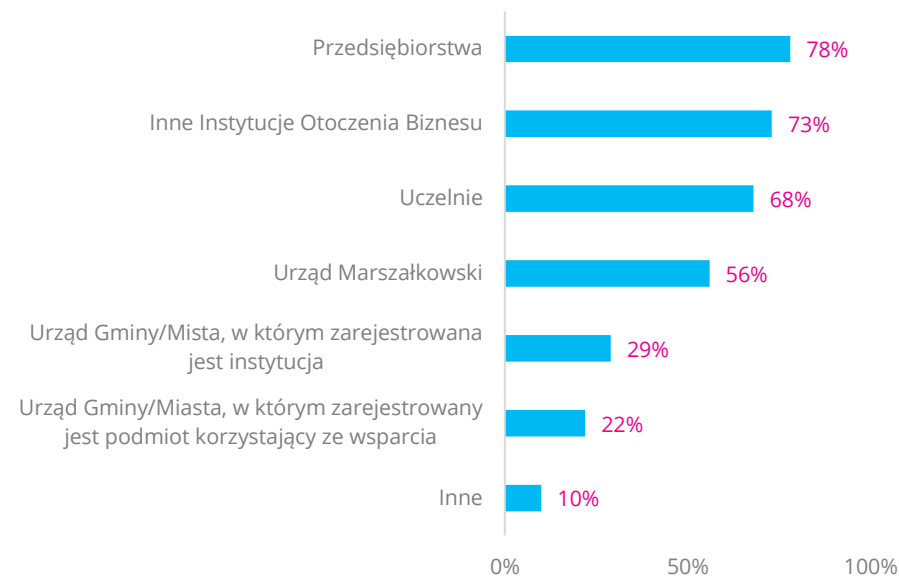

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

Partnerzy IOB współpracujący przy tworzeniu oferty małopolskiego systemu innowacyjności

Najpopularniejszym partnerem IOB współpracującym przy tworzeniu oferty małopolskiego systemu innowacyjności są przedsiębiorstwa (78%). Ponad połowa instytucji w ww. zakresie współpracuje także z innymi IOB (73%), uczelniami (68%) oraz Urzędem Marszałkowskim (56%). Do mniej popularnych partnerów należą Urzędy Gmin/Miasta, w których zarejestrowany jest IOB (29%) lub podmiot, któremu udziela wsparcia (22%). Blisko 10% instytucji wskazuje również na innych partnerów nieobjętych powyższymi kategoriami.

Wykres 15 – Partnerzy wykorzystywani do tworzenia oferty małopolskiego systemu innowacyjności przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

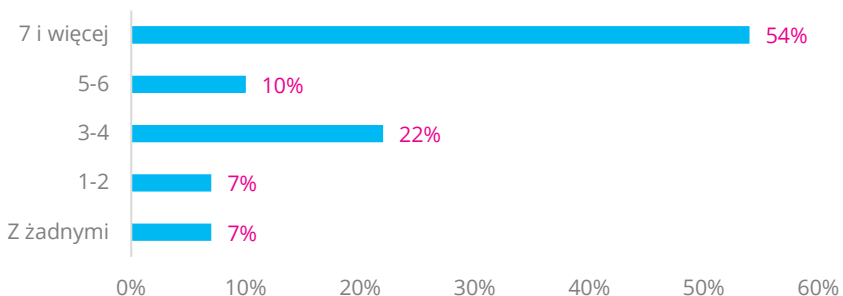

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

Liczba partnerów IOB współpracujących przy tworzeniu katalogu ich usług

Ponad połowa małopolskich instytucji otoczenia biznesu przy tworzeniu swoich ofert współpracuje z co najmniej 7 partnerami. Około 2/5 IOB buduje swoje usługi przy wsparciu nie więcej niż 6 partnerów, a 7% opracowuje je wyłącznie we własnym zakresie.

Wykres 16 – Lista partnerów współpracujących przy tworzeniu katalogu usług z IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

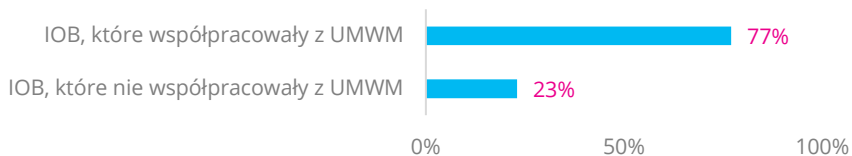

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

Odsetek IOB, które podczas swojej działalności współpracowały z Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego

Ponad ¾ małopolskich instytucji otoczenia biznesu współpracowało podczas swojej działalności z Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego w jakimkolwiek zakresie.

Wykres 17 – Odsetek IOB, które podczas swojej działalności współpracowały z UMWM

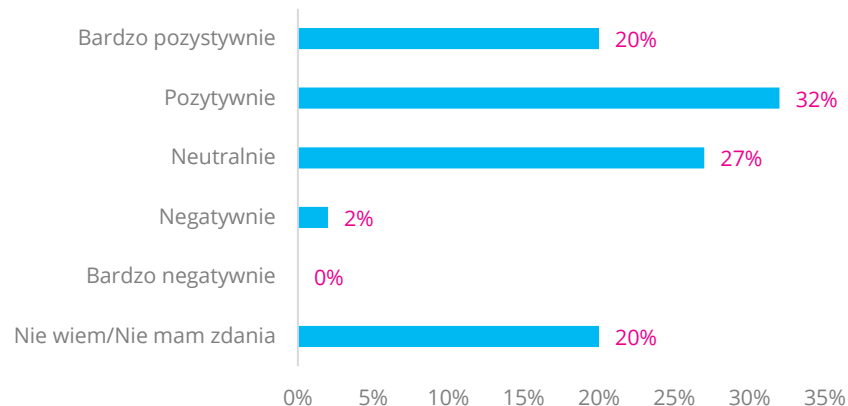

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

Ocena jakości i częstotliwości współpracy małopolskich IOB z Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego w zakresie tworzenia i realizowania polityk rozwojowych województwa

Około 2/3 instytucji, które zadeklarowały posiadanie doświadczenia w we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego w zakresie tworzenia i realizowania polityk rozwojowych województwa, ocenia ją jako pozytywną lub bardzo pozytywną. Jednocześnie stanowi to blisko połowę wszystkich IOB, które wzięły udział w ankiecie. Jedyne niewielki odsetek IOB (2%) określił współpracę z UMWM jako negatywną, deklarując również brak podjęcia takiej współpracy. Nie wystąpiły negatywne oceny od instytucji, które posiadały doświadczenie we współpracy z UMWM. Ocenę neutralną oraz nie wiem/nie mam zdania, wskazało odpowiednio 27% i 20% wszystkich IOB. W obu przypadkach były to odpowiedzi zarówno instytucji z doświadczeniem, jak i bez doświadczenia we współpracy z Urzędem Marszałkowskim.

Wykres 18 – Ocena współpracy z UMWM przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

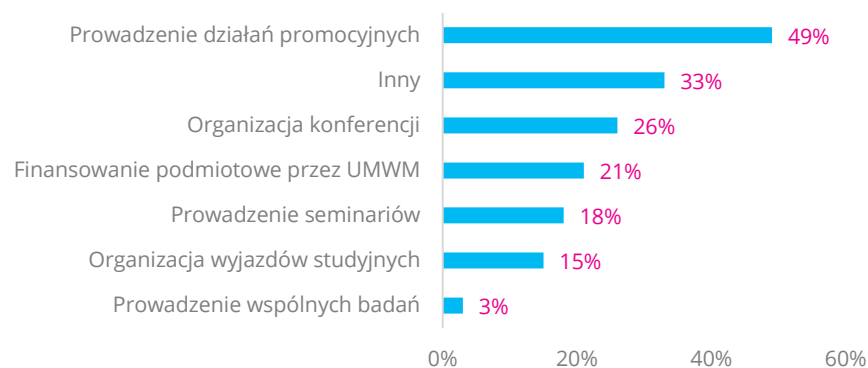

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

Zakres współpracy IOB z Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego

Institucje otoczenia biznesu najczęściej współpracują z Urzędem Marszałkowskim w zakresie działań promocyjnych (49%). Kolejnymi z perspektywy najczęściej realizowanymi polami współpracy są organizacje konferencji (26%), finansowanie podmiotowe przez Urząd Marszałkowski (21%), prowadzenia seminariów (18%), organizacja wyjazdów studyjnych (15%) oraz prowadzenie wspólnych badań (3%). Blisko 1/3 małopolskich IOB deklaruje współpracę w innym zakresie niż powyższe sześć kategorii. Powyższe obserwacje dotyczą wyłącznie IOB, które zadeklarowały, że doświadczyły współpracy z UMWM.

Wykres 19 – Zakres współpracy UMWM z IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o wyniki ankiety

5.4. Kluczowe wnioski płynące z wyników ankiety CAWI

- Większość IOB nie monitoruje działalności i zmieniających się potrzeb swoich klientów. W rezultacie nie posiadają one informacji pozwalających kształtować, zmieniać i dostosowywać swoją ofertę do bieżących realiów rynkowych.
- 2/3 ankietowanych IOB prowadzi swoją działalność minimum 15 lat. Pomimo tego nie wykształciły one umiejętności współfinansowania znacznej części swojej działalności ze źródeł innych niż publiczne. Może to wpływać w bardzo istotnym stopniu na stabilność ich finansowania, a także sprzyjać negatywnemu postrzeganiu tych instytucji przez sektor prywatny.
- W odniesieniu do dobrych praktyk, wskazuje się przede wszystkim regularność prowadzonych działań (w szczególności informacyjnych), indywidualne i elastyczne podejście do potrzeb wspieranych podmiotów oraz aktywne zaangażowanie w sprawy lokalnej społeczności.
- W przeciągu najbliższych dwóch lat około 50% małopolskich IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI, planuje poszerzyć katalog oferowanych usług.
- 50% ankietowanych IOB ocenia współpracę z UMWM pozytywnie, a 56% z nich w momencie prowadzenia badania współpracowało z Urzędem w zakresie współtworzenia katalogu swoich usług.

5.5. Wyniki badań jakościowych

Tabela 9 – Obserwacje w obszarze 1 – Strategia i sposób działania małopolskich IOB

OBSZAR 1. – STRATEGIA I SPOSÓB DZIAŁANIA MAŁOPOLSKICH IOB	
Podobszar	Kluczowe obserwacje
Kształtowanie priorytetów i samodzielność decyzyjna instytucji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Decyzje o kierunkach strategicznego rozwoju bazują głównie na decyzjach właścicielskich – czynniki wpływające na nie to priorytety, sytuacja finansowa, skłonność do ryzyka. Są nadrzędne wobec priorytetów władz poszczególnych IOB i nie muszą adresować priorytetów stawianych przed ekosystemem innowacji i PPO. ▪ Priorytety IOB są dostosowywane i bazują na krótkookresowej możliwości pozyskania zasobów finansowych. ▪ Dobór priorytetów IOB często jest wynikiem jedynie sprawnego spełnienia kryteriów, np. kryteriów konkursowych, wpisania się w IS, czy stworzenia wymaganych partnerstw, nie zaś jakości i warunków do realizacji samego projektu. ▪ Duże zróżnicowanie specyfiki działania IOB (np. w zakresie stopnia dopasowania do RIS, czy też poziomu zaawansowania realizowanych projektów w zakresie B+R) w ramach regionu – subregionalizacja. Jest ona rezultatem dostosowywania się do bieżących potrzeb. Czynnikiem wpływa w istotnym stopniu na specyfikę faktycznie realizowanych działań. ▪ IOB w słabym stopniu monitorują potrzeby swoich potencjalnych klientów – koncentrują się na sprawnym wydatkowaniu i rozliczeniu projektów. ▪ IOB działają głównie projektowo reaktywnie dososowując obszary aktywności do źródeł wsparcia głównie publicznych. Ma to miejsce także w odniesieniu do IOB, które funkcjonują od wielu lat.
Sieciowanie i współpraca	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sieciowanie i współpraca są ograniczone do najbliższego otoczenia, oparte o relacje międzyludzkie, podporządkowane bieżącym priorytetom projektowym – często są dostosowywane do bieżących i krótkookresowych potrzeb (ma miejsce tzw. oportunizm projektowy). ▪ Zauważalna jest fikcyjność współpracy – w części przypadków współpraca jest tylko „na papierze” – celem jest zbudowanie struktury która uzyska finansowanie. Mamy zatem do czynienia z nadrzędnością uwarunkowań konkursowych nad przedmiotem projektu, który miałby być wspierany. ▪ Zdecydowana większość IOB nie wypracowała wysokiego poziomu swojej specjalizacji, a ta jest często kluczowym czynnikiem sukcesu funkcjonowania IOB. Wiąże się to także z negatywnymi konsekwencjami dla jakości funkcjonowania małopolskiego ekosystemu innowacyjności – np. jako rezultat braku wystarczających umiejętności w zakresie koordynowania całości zadań związanych z realizacją projektów, głównie wysoko zaawansowanych B+R. ▪ Obserwowane jest występowanie postrzegania preferencji dla IOB z KOF kosztem innych podregionów, podobnie jak IOB powiązanych z UMWM kosztem reszty. ▪ Interesariusze nie mają poczucia zintegrowania współpracy – w tym na linii IZ/IP/IOB.

Tabela 10 – Obserwacje w obszarze 2 – Oferta małopolskich IOB

OBSZAR 2. – OFERTA MAŁOPOLSKICH IOB	
Podobszar	Kluczowe obserwacje
Oferta doradcza, szkoleniowa, pozostała dla klientów IOB	<ul style="list-style-type: none"> Zauważalne jest lepsze postrzeganie jakości oferty wśród odbiorców, którzy stosunkowo krótko funkcjonują na rynku oraz osób spoza stricto sfery biznesu, a także gorsze postrzeganie jakości oferty przez podmioty dojrzałe. Wraz ze zdobywaniem doświadczeń odbiorcy oferty IOB tracą nią zainteresowanie. Stwarza to ryzyko stagnacji w rozwoju IOB. Klienci IOB (w tym także inne IOB) którzy dobrze radzą sobie na rynku, mogą nie być zainteresowani uczestnictwem w projektach współrealizowanych/współfinansowanych ze źródeł publicznych ze względu na skomplikowanie procedur, a także wpływ realizacji takich projektów na konieczność spełniania innych wymogów formalnych (rozliczanie, transfer odpowiedzialności i ryzyk formalnych na działalność nieobjętą np. współfinansowaniem itp.).
Oferta szkoleniowa dla pracowników IOB (oferta wewnętrzna)	<ul style="list-style-type: none"> Wysoka rotacja pracowników wynikająca także z „projektowości” zatrudnienia w IOB (istotny stopień) powoduje wypływanie na rynek przygotowanych merytorycznie pracowników równocześnie tworząc swojego rodzaju lukę kompetencyjną w przywołanych instytucjach. Przywołany stan rzeczy wytwarza potrzebę organizacji szkoleń dla pracowników IOB.

Tabela 11 – Obserwacje w obszarze 3 – Scenariusz (perspektywy) rozwoju małopolskich IOB

OBSZAR 3. – SCENARIUSZ (PERSPEKTYWY) ROZWOJU MAŁOPOLSKICH IOB	
Podobszar	Kluczowe obserwacje
Oferta	<ul style="list-style-type: none"> Przewidywania IOB w zakresie popytu na ich ofertę oparte są głównie na domysłach, nie zaś na zbadanych i uzasadnionych obiektywnymi przesłankami elementach oferty. Dominującym czynnikiem, który jest przez IOB definiowany jako podstawa kształtowania aktywności w przyszłości jest dostępność funduszy oraz uwarunkowania i ograniczenia właścicielskie, nie zaś ocena potrzeb rynkowych, własne doświadczenia, kwalifikacje kadry, czy w końcu zgłaszane projekty.

Tabela 12 – Obserwacje w obszarze 4 – Model wdrażania innowacji w regionie (w tym PPO)

OBSZAR 4. – MODEL WDRAŻANIA INNOWACJI W REGIONIE (W TYM PPO)	
Podobszar	Kluczowe obserwacje
Założenia systemowe wdrażania innowacji w regionie (w tym PPO)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzajemna relacja pomiędzy założeniami RPO a RIS nie jest identyfikowana. ▪ Obserwowane są dysfunkcje w procesie kształtowania priorytetów rozwojowych, czego wynikiem jest ich niedopasowanie do potrzeb połączone z brakiem stosowania założeń PPO. ▪ W priorytetach i praktyce gospodarczej nie uwzględnia się wysokiego poziomu zróżnicowania stopnia rozwoju gospodarczego i poziomu innowacyjności w ramach województwa (na poziomie subregionów). ▪ Zauważalne jest zbyt szerokie zdefiniowanie i zbyt duża liczba ISM – większość przedsięwzięć może się w nie wpisać, co sprawia, że często nie wpisują się one w wyznaczone priorytety regionalne. ▪ Wśród interesariuszy brak rozumienia w jaki sposób Inteligentne Specjalizacje zostały zdefiniowane – przynajmniej częściowo fakt ten wpływa na pogłębienie opinii o niedostosowaniu ISM do potrzeb subregionalnych. ▪ Występuje postrzeżenie pomijania w systemie roli dużych podmiotów.
Elementy operacyjne systemu wdrażania innowacji w regionie (w tym PPO)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekty (wnioski) są przygotowywane w taki sposób, aby uzyskać finansowanie (wpisać się w klucz oceny projektu), a nie w taki, który umożliwia zdefiniowanie projektów najlepszych pod względem merytorycznym. ▪ Kryteria selekcyjne w zakresie projektów zniechęcają do aplikowania, np. poprzez wymaganie zabezpieczenia wkładu własnego ze środków własnych. Kryteria rozliczania projektów są sztywne, nie uwzględniają uzasadnionych zmian wynikających ze zmieniających się uwarunkowań. Może to powodować selekcję co najwyżej „średniej jakości” projektów. ▪ B+R często traktowane są jako uciążliwy dodatek do projektu. Objawia się to tym, że aby zrealizować projekt nijako na siłę tworzy się założenia pozornie wpisujące się w założenia B+R. ▪ Większość projektów B+R nie przebiega zgodnie z planem – założenia ich realizacji są źle definiowane. ▪ Występuje „naciąganie rezultatów projektów” w celu uniknięcia sytuacji, w których przyznane finansowanie przepadnie. ▪ Obawy zwrotu środków są czynnikiem zniechęcającym wnioskodawców, którzy radzą sobie rynkowo i mają dobre pomysły. Funkcjonują oni obok rynku wsparcia nie korzystając z jego oferty. Pojawia się zatem zjawisko tzw. selekcji negatywnej.

Tabela 12 c.d. – Obserwacje w obszarze 4 – Model wdrażania innowacji w regionie (w tym PPO)

OBSZAR 4. – MODEL WDRAŻANIA INNOWACJI W REGIONIE (W TYM PPO)

Podobszar	Kluczowe obserwacje
Model instytucjonalny	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Funkcjonujące instytucje przynajmniej w części koncentrują się na „trwaniu”, co objawia się niską skłonnością do zmian. ▪ Brak znajomości idei PPO, a także słabe postrzeganie realności i możliwości wpływu na kształtowanie polityk przez IOB. ▪ System zarządzania innowacjami poprzez PPO nie funkcjonuje, a tym bardziej nie jest związany z ISM – działania jeśli są realizowane, to mają charakter ‚ad hoc’, nie zaś systemowy. ▪ Występuje nakładanie się kompetencji IZ i IP. Funkcjonuje postrzeganie, że preferowane są „własne” instytucje. ▪ Konkurencja między IOB objawiająca się w negatywnym kontekście. ▪ Problemem jest „przejrzystość” i „łatwość” sięgania po pieniądze – bardzo często wygrywają te podmioty, które angażują doradców, w efekcie czego możliwe są sytuacje w których mniej atrakcyjny korzystający z usług doradcy wypiera bardziej innowacyjne inicjatywy. ▪ Funkcjonujący system, w którym jedna instytucja publiczna ocenia wnioski drugiej (szczególnie w obliczu potencjalnej konkurencji i gdy instytucje są ze sobą powiązane) oceniany jest przez interesariusz negatywnie. ▪ Niektóre IOB powiązane z UMWM rozumieją współpracę z innymi IOB jako ich „rozliczanie”, co jest podejściem mało partnerskim. ▪ Istnieje zagrożenie dla subregionalnej obecności IOB – można zakładać, że w przypadku braku stabilności finansowania będą to punkty likwidowane jako pierwsze. ▪ Model wdrażania polityk oparty na de facto czterostopniowym systemie jest zbyt skomplikowany (IZ-IP-IOB-beneficjenci). ▪ Pojawia się opinia o zbyt mało elastycznie dobieranych trybach przetargowych zgodnie z UPZP.

Tabela 13 – Obserwacje w obszarze 5 – Pozostałe uwagi/opinie

OBSZAR 5. – POZOSTAŁE UWAGI/OPINIE	
Podobszar	Kluczowe obserwacje
Sprawność działania i aktywność IOB	<ul style="list-style-type: none"> IOB charakteryzują się zróżnicowaniem jakości prowadzonej aktywności. Bazują one na środkach publicznych, działalność komercyjna istnieje w bardzo ograniczonym zakresie (z wyłączeniem aktywności opartej o zasoby nieruchomościowe). Pomimo faktu, że istotna część IOB w woj. małopolskim istnieje od wielu lat, zdolność do funkcjonowania bez wykorzystania środków publicznych nie wykształciła się. Braku standardów doboru ekspertów UMWM zaangażowanych w np. procedowanie z wnioskami o wsparcie. Skutkuje to zróżnicowaną jakością ekspertów i różnicami w stopniu ich zaangażowania. Przytoczony, zbyt duży poziom zróżnicowania jakości, może z kolei powodować, że w procedurze oceny projektów pojawiają się parametry zmienne/losowe, które są niezależne od wnioskodawcy.
Komunikacja IOB z IZ/IP	<ul style="list-style-type: none"> Występuje słaba komunikacja pionowa w zakresie zbierania danych, opinii IOB (w tym potrzeb beneficjentów). Informacja o dostępnej ofercie zarówno dla odbiorców końcowych IOB, jak i dla IOB jest rozproszona. Możliwość korzystania z pełnej dostępnej oferty IOB w województwie jest utrudniona – nawet dla specjalistów zajmujących się tym na co dzień. Pełna wiedza o funkcjonującym systemie (jego działaniu, zasadach, uczestnikach czy ofercie) nie jest dostępna – nawet dla podmiotów z wieloletnim doświadczeniem. Wydatkowanie na promocję przez IOB ma charakter marnotrawienia zasobów, produkcji zbędnych materiałów, broszur itp..

1. Wprowadzenie

2. Idea PPO

3. Metodologia prac

4. System IOB w województwie małopolskim

5. Wyniki badań

6. Rekomendacje

7. Załączniki

MAŁOPOLSKA INNOWACYJNA

Rekomendacje - wprowadzenie

W celu poprawy funkcjonowania IOB niezbędne są działania na poziomie systemowym i instytucjonalnym. Proces wsparcia innowacji jest jak łańcuch, o którego sile stanowi najsłabsze ogniwo. Sukces B+R, komercjalizacji i innowacji uzależniony jest od wielu interesariuszy:

- innowatorów – przedsiębiorców, którzy przekładają wyniki badań na nowe produkty i usługi,
- instytucji B+R, które wynajdują nowe rozwiązania – badacze i instytucje,
- IOB, które wspierają proces innowacji,
- dedykowanych źródeł finansowania, skłonnych do finansowania ryzykownych przedsięwzięć,
- decydentów politycznych tworzących sprzyjające ramy prawne.

Niezbędne do prowadzenia procesu zmian ekosystemie małopolskiej innowacyjności jest doprecyzowanie a następnie wdrożenie szeregu inicjatyw bardziej i mniej ogólnych na wielu polach takich jak:

- w zakresie ról w ekosystemie małopolskiej innowacyjności,
- W zakresie obecnie świadczonej i przewidywanej jako atrakcyjnej i istotnej dla rozwoju regionalnego oferty,
- w zakresie zdolności i sprawności instytucjonalnej w tym do funkcjonowania jedynie ze wspomaganiami środkami publicznymi, a nie bazując w większości na nich,
- w zakresie podnoszenia kompetencji, szkoleń, budowania zespołów w IOB,
- w zakresie rozwijania umiejętności związanych z sieciowaniem, premiowaniem i promowaniem najlepszych przedsięwzięć itp.

Na kolejnych slajdach prezentujemy przykładowe inicjatywy.

Tabela 14 – Rekomendacje w obszarze 1 – Strategia i sposób działania IOB

OBSZAR 1. – STRATEGIA I SPOSÓB DZIAŁANIA IOB		
Podobszar	Kluczowe rekomendacje	Spodziewany skutek wdrożenia rekomendacji
Kształtowanie priorytetów i samodzielność decyzyjna instytucji	<ul style="list-style-type: none"> Premiowanie i promowanie zwiększania poziomu autonomiczności decyzyjnej instytucji spółek-córek np. z obszaru CTT w kontekście zwiększenia ich zaangażowania w procesy regionalnego rozwoju. Będzie to miało miejsce poprzez mitygowanie negatywnego wpływu parametrów opisanych w sekcji „obserwacje”. Przeanalizowanie możliwości wdrożenia zasady: jest projekt – są pieniądze, zamiast dopasowywania projektów do finansowania. Rozważenie możliwości zwiększenia nacisku na „subregionalizację” interwencji UMWM – ze względu na zróżnicowanie specyfiki i potrzeb subregionów. Uwzględnienie oceny IOB przez beneficjentów w procesie przydzielania środków publicznych. Wprowadzenie rozwiązań wspierających pozyskiwanie i wykorzystywanie rzetelnych informacji o jakości funkcjonowania IOB i potrzebach w zakresie oferty ich usług. 	<ul style="list-style-type: none"> Większy nacisk na sprawną realizację celów rozwoju regionalnego. Poprawa jakości stosowania PPO w praktyce. Uelastycznienie podejścia w zakresie identyfikacji dobrych, potencjalnych projektów – wdrażane projekty będą ambitniejsze, lepiej dostosowane do potrzeb rynkowych. Zwiększenie nacisku na „regionalizację” wktywności UM – zrównoważenie aktywności pro-rozwojowej. Poprawajakości funkcjonownaia IOB – poprawa jakości świadczonej oferty do realnych potrzeb.
Sięciowanie i współpraca	<ul style="list-style-type: none"> Przegląd i optymalizacja ról poszczególnych IOB w systemie oraz rewizja procesu zarządzania zmianą w tym zakresie (potencjalne fuzje) - w tym na linii IZ/IP/IOB, np. zgodnie z rolą: usługodawcy/finansującego lub wg. typów instrumentów. Obecny stan wpływa negatywnie na poziom skomplikowania systemu poprzez wzajemne niejasności i brak stabilności finansowania. Zwiększenie skali stosowania instrumentów zwrotnych jako wymagających bardziej biznesowego podejścia w ocenie przedsięwzięć. Przeciwdziałanie wyłączeniem z działań interwencyjnych podmiotów, które pomimo posiadania dobrych projektów mają problem ze spełnieniem warunków w zakresie zabezpieczeń itp. W przeciwnym razie będzie to skutkowało procesem „wypychania” projektów lepszych przez gorsze. Wprowadzenie mechanizmów oceny rezultatów projektów kosztem zmniejszenia nacisku na deklaracje składane w procesie aplikacyjnym np. w zakresie składu zespołu, współpracy IOB itp. 	<ul style="list-style-type: none"> Uporządkowanie ról, przyporządkowanie IOB do typów instrumentów, z uwzględnieniem ich zasięgu i możliwości oddziaływania regionalnego a także kwalifikacji i priorytetów. Jakość projektów, biznesowe podejście w ich realizacji nadrzędne wobec np. problemów ze spełnieniem wymogów zabezpieczających itp.. Podniesienie jakości realizowanych zadań.

Tabela 15 – Rekomendacje w obszarze 2 – Oferta IOB

OBSZAR 2. – OFERTA IOB		
Podobszar	Kluczowe rekomendacje	Spodziewany skutek wdrożenia rekomendacji
Oferta doradcza, szkoleniowa, pozostała dla klientów IOB	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mapowanie i monitorowanie potrzeb odbiorców oferty IOB. Możliwe kierunki modyfikacji: wsparcie w zakresie montażu finansowego, całościowego opracowania biznes planów, sieciowania, internacjonalizacji, stworzenia systemu zachęt do eksperymentowania z nowymi rozwiązaniami, stworzenie wyspecjalizowanych instytucji posiadających umiejętność koordynacji i realizacji złożonych projektów („one stop shop”) itp. ▪ Prowadzenie procesu „prognozowania” potrzeb w przyszłości (foresight). ▪ Wdrażanie rekomendacji z procesów wzajemnej ewaluacji wszystkich interesariuszy przez każdy podmiot uczestniczący w procesie poprzez użycie metodę oceny 360 stopni której założenia, skala, częstotliwość muszą być zdefiniowane. Uczestnikami powinny być wszystkie podmioty kluczowe dla procesów innowacyjnych w województwie, w tym m.in. UMWM, wszystkie IOB oraz beneficjenci rzeczywiści. ▪ Przeanalizowanie i identyfikacja możliwości świadczenia wsparcia dla podmiotów ze zdefiniowanym projektem (aktywności bazujące na dostępności źródeł). Dążenie do uelastycznienia systemu aplikacji. ▪ Odejście od dominującego parametru kształtującego przyszłość IOB tj. dostępności funduszy publicznych, w szczególności bezzwrotnych. ▪ Wzmacnianie umiejętności i skłonności IOB do angażowania się w projekty związane z pozyskiwaniem środków np. na działalność B+R ze źródeł scentralizowanych, w tym europejskich. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podniesienie jakości realizowanych zadań.
Oferta szkoleniowa dla pracowników IOB (oferta wewnętrzna)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizowanie szkoleń dla IOB. Wysoka rotacja pracowników wynikająca także z „projektowości” zatrudnienia w IOB (istotny stopień) powoduje wypływanie na rynek przygotowanych merytorycznie pracowników równocześnie tworząc swojego rodzaju lukę kompetencyjną, którą trzeba w przywołanych instytucjach wypełnić. ▪ Przeanalizowanie systemowego zasilania IOB zasobami ludzkimi, np. praktykantami, którzy mogą stanowić w przyszłości uzupełnienie zespołów zadaniowych. Może to się odbywać poprzez współfinansowanie realizacji zadań, lub też wdrożenie innych rozwiązań promujących czy sieciujących instytucje np. z uczelniami itp. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podniesienie jakości realizowanych zadań. ▪ Zmniejszenie niekontrolowanego procesu rotacji pracowników. ▪ Zwiększenie potencjału zespołów na przyszłość.

Tabela 16 – Rekomendacje w obszarze 3 – Scenariusz (perspektywy) rozwoju IOB

OBSZAR 3. – SCENARIUSZ (PERSPEKTYWY) ROZWOJU IOB		
Podobszar	Kluczowe rekomendacje	Spodziewany skutek wdrożenia rekomendacji
Role, oferta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uporządkowanie ról IOB w zakresie odpowiedniego podziału kompetencji, dopasowania rozumienia i definicji poszczególnych rodzajów IOB np. poprzez stworzenie platform specjalizacyjnych (zarządzanych przez operatorów). Możliwe jest połączenie tego procesu z certyfikacją IOB – w tym certyfikatami o charakterze przedmiotowym, według rodzajów działalności. ▪ Wprowadzenie monitorowania potrzeb i trendów rynkowych oraz wdrożenie rzetelnego i transparentnego systemu monitorowania efektów wraz z systemem finansowych zachęt. ▪ Komerccjalizacja aktywności IOB. ▪ Monitoring krajowych i międzynarodowych inteligentnych specjalizacji jako element monitoringu PPO, a w rezultacie modyfikacja aktywności IOB. ▪ Rewizja/stworzenie, w tym propagowanie potrzeby stworzenia strategii IOB. Docelowo dążenie do specjalizacji IOB. ▪ Rewizja możliwości/zasadności wprowadzenia działań akredytacyjnych dla IOB. ▪ Stopniowe ograniczanie skali wydatków na zadania wspomagające (operacyjne) w IOB. ▪ Finansowanie na rzecz IOB projektów modernizacyjnych/ prorozwojowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podniesienie efektywności realizowanych działań – być może zmniejszenie liczby IOB. ▪ Stopniowe uniezależnianie się IOB od finansowania publicznego. ▪ Zwiększenie „biznesowej” zasadności finansowania, jakości projektów. ▪ Wprowadzenie czynników wspierających proces „uczenia się” IOB.

Tabela 17 – Rekomendacje w obszarze 4 – Model wdrażania innowacji w regionie (w tym PPO)

OBSZAR 4. – MODEL WDRAŻANIA INNOWACJI W REGIONIE (W TYM PPO)		
Podobszar	Kluczowe rekomendacje	Spodziewany skutek wdrożenia rekomendacji
Założenia systemowe wdrażania innowacji w regionie (w tym PPO)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie relacji RPO i RIS, podstaw i sposobów definiowania IS, oraz systemu operacjonalizacji działań w zakresie prowadzenia interwencji regionalnej. ▪ Rewizja ról i zasięgów geograficznego oraz merytorycznego oddziaływania IOB. ▪ Rewizja IS, w tym w zakresie ich doprecyzowania i zawężenia; ▪ Przeciwdziałanie wyłączeniom podmiotów z dobrymi projektami na skutek problemów z zabezpieczeniem, uwarunkowaniami właścicielskimi lub zbyt dużym poziomem zbiurokratyzowania procesów. ▪ Propagowanie realizacji projektów wspierających rozwój całych sektorów, a nie wyłącznie poszczególnych branż. ▪ Propagowanie rozwiązań zakładających zasadę współfinansowania przedsięwzięć, w tym przez podmioty prywatne i zagraniczne. ▪ Realizacja działań wizerunkowych mających na celu poprawę postrzegania działalności IOB jako istotnej dla sektora prywatnego, w tym dla szeregu podmiotów dotychczas będących „poza systemem”. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podniesienie efektywności realizowanych działań – być może zmniejszenie liczby IOB. ▪ Podniesienie jakości definiowanych projektów.
Elementy operacyjne systemu wdrażania innowacji w regionie (w tym PPO)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uelastycznienie podejścia do pracy z projektami, tym wprowadzenie nadrzędności jakości projektów mające przeciwdziałać działaniu, w którym projekty (wnioski) są przygotowywane w taki sposób, aby uzyskać finansowanie, pozostawiając wartość dodaną na dalszym planie. ▪ Przeanalizowanie możliwości przeciwdziałania obawom klientów w zakresie ryzyk związanych z nie spełnieniem kryteriów projektowych, nawet na skutek zewnętrznych i obiektywnych uwarunkowań. ▪ Przeciwdziałanie tworzeniu fikcyjnych założeń w zakresie czynnika B+R dla projektów, nawet gdy nie jest to uzasadnione – np. także jako wynik subregionalizacji. ▪ Rozszerzenie bazy podmiotów - uczestników PPO poprzez wyjście poza stałą grupę odbiorców interwencji. Przeanalizowanie czynników zniechęcających ich do działania i stworzenie mechanizmów zaradczych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podniesienie efektywności realizowanych działań – być może zmniejszenie ich liczby. ▪ Zwiększenie „biznesowej” zasadności finansowania, jakości projektów. ▪ Podniesienie jakości realizowanych projektów.

Tabela 17 c.d. – Rekomendacje w obszarze 4 – Model wdrażania innowacji w regionie (w tym PPO)

OBSZAR 4. – MODEL WDRAŻANIA INNOWACJI W REGIONIE (W TYM PPO)		
Podobszar	Kluczowe rekomendacje	Spodziewany skutek wdrożenia rekomendacji
Model instytucjonalny	<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie stabilności finansowania dla wybranych, kluczowych projektów, w tym jako wynik reformy systemu wraz ze wsparciem działań mających na celu rozwój IOB w kierunku aktywności bardziej komercyjnej. Komunikacja i upowszechnienie obszarów, zasad oraz założeń czasowych związanych z budowaniem postrzegania w zakresie realności wpływu IOB na kształtowanie priorytetów rozwoju regionalnego (upowszechnienie nieznannej dotychczas idei PPO). Przeciwdziałanie konkurencji instytucji „własnych” UMWM, także jednostek wspólnych z podmiotami zewnętrznymi. Upowszechnianie elastyczności i partnerstwa w funkcjonowaniu systemu m.in. poprzez stosowanie bardziej elastycznych procedur zgodnych z UPZP. 	<ul style="list-style-type: none"> Podniesienie stabilności planowania działalności przez IOB. Zwiększenie stopnia włączenia IOB w procesy rozwojowe. Zwiększenie „biznesowej” zasadności finansowania, jakości projektów. Podniesienie jakości realizowanych projektów.

Tabela 18 – Rekomendacje w obszarze 5 – Pozostałe uwagi/opinie

OBSZAR 5. – POZOSTAŁE UWAGI/OPINIE		
Podobszar	Kluczowe rekomendacje	Spodziewany skutek wdrożenia rekomendacji
Sprawność działania i aktywność IOB	<ul style="list-style-type: none"> Przeanalizowanie możliwości systemowego podniesienia minimalnej oczekiwanej jakości realizowanych działań przez IOB, w tym wdrażania rekomendacji wynikających np. z systemu oceny IOB. Rewizja wytycznych, które są wymagane od wnioskodawców w zakresie dostępności ekspertów zaangażowanych w proces pracy nad zgłaszanymi przez nich projektami – często są one zbyt wymagające, co sprawia, że wnioskodawcy deklarują niemożliwość do spełnienia wymiar aktywności ekspertów. To powoduje z kolei iluzoryczność działań. 	<ul style="list-style-type: none"> Podniesienie jakości realizowanych projektów.
Komunikacja IOB z IZ/IP	<ul style="list-style-type: none"> Przegląd zasad komunikacji pionowej pomiędzy UMWM, a innymi uczestnikami systemu. Przegląd narzędzi komunikacji oraz komunikowanych treści w celu ich integracji i uproszczenia. Przeciwdziałanie finansowaniu wydatków na działania nieposiadające charakteru kluczowego, a jednocześnie mających negatywny wpływ na środowisko np. część wydatków promocyjnych, szczególnie na tzw. gadżety. 	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie stopnia włączenia IOB w procesy rozwojowe. Zwiększenie „biznesowej” zasadności finansowania, jakości projektów. Podniesienie jakości realizowanych projektów.

- 1. Wprowadzenie
- 2. Idea PPO
- 3. Metodologia prac
- 4. System IOB w województwie małopolskim
- 5. PPO w województwie małopolskim
- 6. Wyniki badań
- 7. Załączniki**

MAŁOPOLSKA INNOWACYJNA

Załączniki będące integralną częścią dokumentu

- Załącznik 1. Słownik pojęć
- Załącznik 2. Słownik skrótów
- Załącznik 3. Wykaz kluczowych źródeł
- Załącznik 4. Spis tabel, wykresów i rysunków

Załączniki będące osobnymi dokumentami/plikami

- Załącznik 5. Streszczenie w języku polskim
- Załącznik 6. Streszczenie w języku angielskim
- Załącznik 7. Zaktualizowana lista IOB w województwie małopolskim
- Załącznik 8. Scenariusz IDI
- Załącznik 9. Scenariusz FGI
- Załącznik 10. Scenariusz CAWI

*Źródło: <https://www.pwc.pl/pl/artykuly/2017/ulga-podatkowa-na-badania-i-rozwoj-2.html>

**Źródło: https://mfiles.pl/pl/index.php/Biuro_coworkingowe

***Źródło: https://mfiles.pl/pl/index.php/Desk_research

Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości – podmioty pracujące na rzecz wsparcia przedsiębiorczości akademickiej, samozatrudnienia absolwentów i doktorantów oraz podnoszenia konkurencyjności innowacyjnych przedsiębiorstw. Wspierają procesy inkubacyjne przedsiębiorstw, prowadzą działalność promocyjną przedsiębiorczości akademickiej.

Badania i rozwój – działalność twórcza obejmująca badania naukowe lub prace rozwojowe, podejmowana w sposób systematyczny w celu zwiększenia zasobów wiedzy oraz wykorzystania zasobów do tworzenia nowych zastosowań.*

Benchmarking – metoda umożliwiająca ocenę silnych i słabych stron danego ośrodka (np. miejskiego) w wielu różnorodnych aspektach. Zakłada zastosowanie ujęcia porównawczego, czyli ocenę danego miasta na tle innych jednostek (stworzenie grupy odniesienia). Benchmarking ułatwia identyfikację i interpretację zjawisk oraz trendów.

Biura coworkingowe – nowoczesny sposób organizacji pracy biurowej, ulokowany między klasycznym zatrudnieniem a pracą domową. W tym układzie indywidualni przedsiębiorcy - freelancerzy, dzielą przestrzeń biurową, zajmując się własnymi zadaniami.**

Biura karier - jednostka działająca na rzecz aktywizacji zawodowej studentów i absolwentów szkoły wyższej, prowadzona przez szkołę wyższą lub organizację studencką

CAWI (ang. Computer-Assisted Web Interview) – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW, technika badań ilościowych polegająca na wywiadzie bezpośrednim prowadzonym za pośrednictwem Internetu, realizowana poprzez udostępnienie respondentom kwestionariusza ankiety do samodzielnego wypełnienia.

Centra/Ośrodki Innowacji – podmioty wspierające proces implementacji innowacji produktowych, technologicznych, organizacyjnych i marketingowych w działalności przedsiębiorców. Świadczą specjalistyczne usługi doradcze, integrujące funkcjonowanie przedsiębiorców z jednostkami naukowobadawczymi, a także wspierające firmy w pozyskiwaniu dotacji i finansowania ze źródeł zewnętrznych.

Centra Transferu Technologii (CTT) – jednostki powoływane przez uczelnie lub Instytut Polskiej Akademii Nauk w celu sprzedaży lub nieodpłatnego przekazywania do gospodarki wyników prac badawczych i rozwojowych zrealizowanych przez sektor nauki.

Desk research – analiza danych zastanych, badania wtórne, technika badawcza polegająca na analizie i weryfikacji danych wtórnych, pochodzących z istniejących źródeł i formułowaniu na ich podstawie wniosków dotyczących badanego problemu.***

Ewaluacja – ocena jakości i efektów prowadzonych działań. Jej celem jest poprawa jakości realizowanych procesów i projektów oraz wdrażanych dokumentów programujących rozwój. Dokonuje się jej na podstawie kryteriów ewaluacyjnych, zależnych od momentu analizy.

*Źródło: <https://www.pwc.pl/pl/artykuly/2017/ulga-podatkowa-na-badania-i-rozwoj-2.html>

**Źródło: https://mfiles.pl/pl/index.php/Biuro_coworkingowe

***Źródło: https://mfiles.pl/pl/index.php/Desk_research

FGI (ang. Focus Group Interview) – zogniskowany wywiad grupowy, technika badań jakościowych polegająca na grupowej dyskusji odpowiednio dobranych respondentów, koncentrującej się wokół określonego tematu i prowadzonej przez moderatora na podstawie scenariusza. Przebieg dyskusji jest rejestrowany, zaś na podstawie zapisu dźwięku sporządzany jest raport podsumowujący.

Fundusz Venture Capital (VC) – inwestycje kapitałowe dokonywane na rynku pozagiełdowym w przedsięwzięcia o charakterze biznesowym, które znajdują się na wczesnych fazach rozwoju. Wczesne fazy rozwoju to w uproszczeniu fazy od momentu rozpoczęcia prac, mających na celu przekształcenie pomysłu w model biznesowy do momentu wczesnej ekspansji.*

Fundusze Kapitału Założkowego – instytucje udostępniające początkującym przedsiębiorcom zasoby finansowe oraz oferujące wsparcie merytoryczne w zamian za udział w przedsięwzięciu.

Fundusze Pożyczkowe – instytucje, które udzielają wsparcia finansowego w postaci pożyczek nowo powstającym lub rozwijającym się podmiotom gospodarczym.

Fundusze Poręczeń Kredytowych – instytucja, która określonym podmiotom oferuje poręczenia zaciąganych przez nie zobowiązań finansowych, w celu ułatwienia dostępu do zewnętrznego finansowania w postaci kredytów bankowych oraz pożyczek.**

Gospodarka Obiegu Zamkniętego (GOZ) - inaczej nazywana także gospodarką cyrkularną, to koncepcja zmierzająca do racjonalnego wykorzystania zasobów oraz ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko wytwarzanych produktów. Model ten ma na celu minimalizację zużycia surowców oraz powstawania odpadów, a tym samym zmniejszenie emisji i poziomów wykorzystania energii, poprzez tworzenie zamkniętej pętli procesów, w której powstające odpady traktowane są jako surowce w kolejnych etapach produkcyjnych.***

Huby Innowacji Cyfrowych - Instytucje wspierające transformację cyfrową przedsiębiorstw w celu zwiększenia ich konkurencyjności rynkowej poprzez zastosowanie innowacyjnych rozwiązań z obszaru szeroko pojętych technologii cyfrowych.

IDI (ang. Individual In-depth Interview) – pogłębiony wywiad indywidualny, technika badań jakościowych polegająca na bezpośredniej rozmowie badacza (moderatora) z respondentem prowadzonej na podstawie scenariusza.

Inkubatory Przedsiębiorczości – podmioty prowadzące kompleksowy program inkubacji przedsiębiorstw od etapu powstawania pomysłu do fazy osiągnięcia stabilności rynkowej. Inkubator posiada i udostępnia podmiotom inkubowanym przestrzeń biurową w połączeniu z pakietem usług niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej.

*Źródło: <https://www.private-equity.pl/co-to-jest-venture-capital/>

**Źródło: <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-czym-jest-fundusz-poreczen-kredytowych>

***Źródło <https://www.gov.pl/web/klimat/goz>

Inkubatory Technologiczne – podmioty realizujące programy wsparcia biznesu od pomysłu do stabilności rynkowej, dedykowane startupom. Działalność koncentruje się na weryfikacji pomysłu biznesowego, czy rozwijaniu i testowaniu rozwiązań innowacyjnych. Instytut badawczo-rozwojowy – podmiot gospodarczy, który stanowi równocześnie szczególny typ placówki naukowej, specjalizujący się we wdrażaniu nowych technologii i ich ulepszaniu.

Innowacja – to wdrożenie nowego lub znacząco udoskonalonego produktu (wyrobu lub usługi) lub procesu, nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacyjnej w praktyce gospodarczej, organizacji miejsca pracy lub stosunkach z otoczeniem.

Instytucja Zarządzająca – instytucja zarządzająca programem operacyjnym (np. RPO). Ma prawo do powołania Instytucji Pośredniczącej i przekazania jej odpowiedzialności za przypisany jej zakres obowiązków. Następuje zatem przekazanie części zadań i odpowiedzialności za ich realizację.

Instytucja Pośrednicząca – jednostka sektora finansów publicznych, działająca na bazie umowy, porozumienia. Realizuje zadania i odpowiedzialności przekazane jej przez IZ, często zgodnie ze swoją specjalizacją. Wśród kluczowych realizowanych zadań można wymienić: zarządzanie poszczególnymi priorytetami realizowanego programu, stworzenie założeń systemu kontroli realizacji, wybór i rozliczenie projektów do dofinansowania i realizacja całości zadań z tym związanych, także w zakresie promocji, dostarczania beneficjentom informacji itp.

Instytuty badawcze/Jednostki badawczo-rozwojowe – państwowe jednostki organizacyjne wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, tworzone w celu prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych. Interesariusz – osoba, grupa osób lub instytucja, które mają wpływ na funkcjonowanie miasta (np. realizację celów określonych w strategii) lub na które miasto (w tym realizowane przez urząd cele) ma wpływ (odbiorcy interwencji). (Źródło: USTAWA z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych)

Instytucje Otoczenia Biznesu (IOB) – podmioty prowadzące działalność na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności, bez względu na formę prawną, nie działające dla zysku lub przeznaczające zysk na cele statutowe zgodnie z zapisami w statucie lub innym równoważnym dokumencie założycielskim

Izby Gospodarcze - organizacje samorządu gospodarczego, reprezentujące interesy gospodarcze podmiotów w niej zrzeszonych w zakresie ich działalności wytwórczej, handlowej, budowlanej lub usługowej, szczególności wobec organów państwowych.*

Małopolski system innowacyjności – zbiór instytucji i podmiotów na terenie województwa małopolskiego, które wspólnie bądź indywidualnie działają dla rozwoju i rozprzestrzeniania się nowych technologii oraz tworzą pewną strukturę. Dzięki licznym sprzężeniom zwrotnym, które między nimi występują możliwe jest sprawne tworzenie, selekcjonowanie, absorpcja i dystrybucja innowacji.

*Na podstawie Ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych

Metoda ilościowa – metoda badawcza umożliwiająca charakteryzowanie danych zjawisk za pomocą miar liczbowych, koncentruje się na ilościowym opisie rzeczywistości; zadawane pytania badawcze często mają charakter rozstrzygający.

Metoda jakościowa – metoda badawcza wykorzystywana w celu zrozumienia postaw, zachowań czy różnorodności zjawisk, nie zaś częstotliwości ich występowania; zadawane pytania badawcze mają charakter eksploracyjny i wyjaśniający.

Obszar metropolitalny – wielkomiejski układ osadniczy (monocentryczny lub policentryczny), złożony z wielu jednostek osadniczych oraz terenów o wysokim stopniu zurbanizowania). Obejmuje strefę o znacznym bezpośrednim zasięgu codziennego oddziaływania (miejsca pracy i zamieszkania) oraz tereny potencjalnych możliwości rozwojowych.*

Ośrodki Przedsiębiorczości – podmioty skupiające się na szerokiej promocji i inkubacji przedsiębiorczości, adresując często swoją ofertę w tym zakresie do grup wykluczonych czy dyskryminowanych, dostarczaniu usług wsparcia do małych firm oraz aktywizacji rozwoju regionów peryferyjnych lub dotkniętych kryzysem strukturalnym. (Źródło: <http://eregion.wzp.pl/obszary/osrodki-innowacji-i-przedsiębiorczości>)

Parki Przemysłowo-Technologiczne – podmioty, które mają na celu wspieranie rozwoju przedsiębiorstw działających w szczególności w branżach przemysłowych i innowacyjnych oraz oferujących zaawansowane technologicznie produkty bądź usługi. Parki realizują wyżej wymienione funkcje poprzez szereg kompleksowych działań.

Program akcelacyjny – program skierowany do osób, przedsiębiorstw, które mają już konkretny pomysł na biznes i znajdują się w tzw. fazie załóżkowej. Poza wsparciem materialnym przedsiębiorstwa otrzymują również wsparcie merytoryczne przy wprowadzaniu produktu/usługi na rynek oraz pomoc z obszaru prawnego, księgowego czy marketingowego. Praktyką jest również udostępnianie uczestnikom programów przestrzeni do pracy. Celem programu jest odnalezienie najlepszej strategii dla działalności oraz przygotowanie startupu do rozwoju i ekspansji rynku.

Sieci Aniołów Biznesu - organizacje tworzące platformę, w ramach której przedsiębiorca szukający finansowania dla swojego projektu, ma szansę znaleźć anioła biznesu (inwestora), który wesprze go kapitałowo. Pełnią rolę pośrednika między aniołami biznesu a pomysłodawcami, niwelując barierę informacyjną.

Startup – tymczasowa organizacja stworzona w celu poszukiwania skalowalnego, powtarzalnego i rentownego modelu biznesowego, który zapewni zysk; stworzona z myślą o kreowaniu nowych produktów lub usług w warunkach wysokiego ryzyka i niepewności.

*Źródło: <https://www.profinfo.pl/hasla-lex/obszar-metropolitalny,6337.html>

Bański, J. (2015). Rola instytucji otoczenia biznesu w rozwoju przedsiębiorczości wiejskiej. *Więś i Rolnictwo*, 167(2), 139-149.

Dziedzic, S., Woźniak, L., & Czerepiuk, P. (2016). Proces przedsiębiorczego odkrywania jako metoda strategicznego planowania i implementacji inteligentnych specjalizacji regionu. *Research Papers of the Wrocław University of Economics/Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*, (444).

European Commission, 2012. *Guide to Research and Innovation Strategies for Smart Specialisations (RIS 3)*

European Commission, 2019. *Towards RIS3 2.0: enabling conditions*

Gródek-Szostak, Z., Kajrunajtys, D., Malik, G., & Chęcińska-Zaucha, A. (2017). Działania administracji samorządowej w obszarze stymulowania inteligentnego rozwoju. *Studium województwa małopolskiego. Europa Regionum*, 33, 49-58.

Ładysz, Jerzy. "Dysproporcje wewnątrzregionalne w rozmieszczeniu instytucji otoczenia biznesu na przykładzie województwa dolnośląskiego." *Prace Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego* 34.2 (2020).

Miłaszewicz, D., & Jabłońska, E. (2016). Jakość rządzenia na poziomie lokalnym a innowacyjność polskich regionów. *Studia Ekonomiczne*, 272, 98-108.

PARP, 2013. *Regionalne Systemy Innowacji w Polsce. Raport z badań.*

Ministerstwo Rozwoju, 2021. *Raport z wypełnienia przez Polskę warunku podstawowego n. Dobre zarządzanie krajową lub regionalną strategią inteligentnej specjalizacji w ramach Celu Polityki 1 Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej w ramach Polityki Spójności 2021-2027.*

PARP, 2021. *Raport końcowy Benchmarking systemów monitoringu inteligentnych specjalizacji oraz Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania Benchmarking na poziomie regionalnym.*

PARP, 2021. *Informacja prasowa Kierunki rozwoju innowacji w Polsce. Jak tworzyć i monitorować inteligentne specjalizacje.*

Strojny, J. (2016). Wielowymiarowa analiza porównawcza województw: podkarpackiego i małopolskiego. *Przedsiębiorczość-Edukacja*, 12, 68-84. Strony 76-81

Micek, G., Gwosdz, K., Kwiatkowski, T., & Panecka-Niepsuj, M. (2017). Nowe branże gospodarki w Krakowie: czynniki i mechanizmy rozwoju. *Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach*, (320).

UMWM, 2008. *Informator. Instytucje Otoczenia Biznesu i Jednostki Naukowo-Badawcze w Małopolsce.*

UMWM, 2012. *Ocena Transferu Wiedzy i Powiązań Sfery B+R oraz Instytucji Otoczenia Biznesu z Przedsiębiorstwami w Województwie Małopolskim w 2012 roku. Raport z Badania Ewaluacyjnego On-Going Rezaizacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Małopolskiego 2008-2013.*

Virkkala, S., Mariussen, Å., (2018). Self-discovery enabling entrepreneurial discovery processes. In: Mariussen, Å., Virkkala, S., Finne, H., & Aasen, T.M., (eds), *The entrepreneurial discovery process and regional development : new knowledge emergence, conversion and exploitation* (11– 34).

Żmija, K. (2017). Wykorzystanie instrumentów wspierania rozwoju przez przedsiębiorców powiązanych z małymi gospodarstwami rolnymi z województwa małopolskiego. *Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu*, 19(4).

Spis tabel

Tabela 1 - Pokrycie regionalnych inteligentnych specjalizacji przez małopolskie IOB

Tabela 2 - Liczba IOB w małopolskim systemie innowacyjności w podziale na kategorie

Tabela 3 - Udział procentowy poszczególnych kategorii IOB w małopolskim systemie innowacyjności

Tabela 4 - Bilans zmian w pokryciu regionalnych inteligentnych specjalizacji przez małopolski system innowacyjności

Tabela 5 - Bilans zmian w liczbie IOB w małopolskim systemie innowacyjności w podziale na kategorie

Tabela 6 - Liczba IOB w poszczególnych subregionach województwa małopolskiego

Tabela 7 - Liczba przedsiębiorstw przypadająca na jeden IOB w województwie małopolskim

Tabela 8 - Porównanie zmian w liczbie przedsiębiorstw oraz liczbie IOB w latach 2018-2021

Tabela 9 - Obserwacje w obszarze 1 - Strategia i sposób działania małopolskich IOB

Tabela 10 - Obserwacje w obszarze 2 - Oferta małopolskich IOB

Tabela 11 - Obserwacje w obszarze 3 - Scenariusz (perspektywy) rozwoju małopolskich IOB

Tabela 12 - Obserwacje w obszarze 4 - Model wdrażania innowacji w regionie (w tym PPO)

Tabela 13 - Obserwacje w obszarze 5 - Pozostałe uwagi/opinie

Tabela 14 - Rekomendacje w obszarze 1 - Strategia i sposób działania IOB

Tabela 15 - Rekomendacje w obszarze 2 - Oferta IOB

Tabela 16 - Rekomendacje w obszarze 3 - Scenariusz (perspektywy) rozwoju IOB

Tabela 17 - Rekomendacje w obszarze 4 - Model wdrażania innowacji w regionie (w tym PPO)

Tabela 18 - Rekomendacje w obszarze 5 - Pozostałe uwagi/opinie

Spis wykresów

Wykres 1 - Udział procentowy subregionów w małopolskim systemie innowacyjności

Wykres 2 - Próba badawcza badania CAWI w podziale na kategorie IOB

Wykres 3 - Próba badawcza badania CAWI w podziale na pokrywanie RIS

Wykres 4 - Próba badawcza badania CAWI w podziale na długość prowadzenia działalności

Wykres 5 - Usługi oferowane przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

Wykres 6 - Plany dotyczące rozpoczęcia świadczenia nowych usług przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

Wykres 7 - Zaspokajanie potrzeb rynkowych przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

Wykres 8 - Znajomość RIS przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

Wykres 9 - Typy podmiotów wspieranych przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

Wykres 10 - Formy prawne podmiotów wspieranych przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

Wykres 11 - Liczba podmiotów wspartych w 2019 i 2020 roku przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

Wykres 12 - Zasoby pożądane przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

Wykres 13 - Stopień samodzielności kształtowania ładu korporacyjnego w IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

Wykres 14 - Źródła finansowania wykorzystywane do prowadzenia działalności przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

Wykres 15 - Partnerzy wykorzystywani do tworzenia oferty małopolskiego systemu innowacyjności przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

Wykres 16 - Lista partnerów współpracujących przy tworzeniu katalogu usług z IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

Wykres 17 - Odsetek IOB, które podczas swojej działalności współpracowały z UMWM

Wykres 18 - Ocena współpracy z UMWM przez IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

Wykres 19 - Zakres współpracy UIMWM z IOB, które wzięły udział w badaniu CAWI

Spis schematów

Schemat 1 – Metodyka procesu badawczego

Schemat 2 – Zagadnienia badawcze w podziale na metody badawcze

Schemat 3 – Pytania badawcze

Schemat 4 – Inne małopolskie podmioty z punktu widzenia małopolskiego systemu innowacyjności

Schemat 5 – Kluczowe małopolskie instytucje istotne z punktu widzenia ekosystemu innowacyjności

Schemat 6 – Ścieżka procesu aktualizacji IOB